

309011

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

జేన్న పట్టణము 1917 సం॥ జనవరి నెల 10 వ తేది బుధవారము

No. 236

సంపుటము. 3.

స శ నా మ స ం వ త్స ర పు ష్య మా స బ హు శ ఙ్వి తీ య ౨.

సంచిక ౨౩౬

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాఠు వర్తకులు.

25, నై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తంతువలసము: "ఉమ్మడియా" మద్రాసు.

ఈపటములూ కనుపరచినట్టి

అనేక విధములైన గాజులనున్న

ముగా సవరముబంగారుతోతయారు

చేయబడి యున్నవి. వలయువారు

మాకువ్రాసిన గాజులకములున్న

అందులకు మజూరీల విషయముల

కాగితాలగుల పంపబడును.

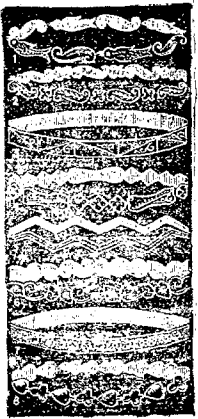
ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల

హోదాలు, గెట్టితోడాలు, గెట్టికిలు

ఉంగుములు, రాళ్ళ పుంగరములు

డాల్లు, గడియారపు గొలుసులు,

కానుల పేర్లు, వెండిగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానాలు పోజరున యున్నవి.

నాణ్యమైన నగలుపూచియివ్వబడును.

598

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములు.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములను సరసముగా కొనుటకు సరి
యైన హోటు ఇదియే. (681)

టెలిగ్రాఫ్ ఆడను } పురుషోత్తమదాస్ హాలిలో,
"OPAL" } 86 నై నపు నాయకపీఠి,
ఓపల్ } సామకారుపేట, మద్రాసు.

వజ్రము నస్యము.

ప్రపంచకమునందు 70 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధి చెంది
నది. 12 తులములు 8 అణాలు 24 తులములు 1 రూ. పోస్ట్ జిరో
సహా. ఆర్. కే. గారి సువాసననస్యము రే బుట్టు ఆ. 12
(682) పోస్ట్ వాళ్ళు నెం 140 మద్రాసు.

నేపాళ జేకేపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోరోజనము, మంచిది ,, ...	7-0-0
పచ్చకర్పూరం ,, ...	2-0-0
ఆదిపచ్చికానా లేక జున్ను ,, ...	8-8-0
అమృతాంజనండిపో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.	

వికోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లిలా లేక సురేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0

యశోధర:— ఇం దొక నూడుది తనమగవైవే కలయునురా

గముకై పడరానిసాటుపడి యున్న శక్తితికిదెచ్చును. 0-12 0

మనోరమ:— మగడు పేటకే గాత్రమునొద్ద జిక్కుకొనతని

సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10 0

జగదేకరంధ:— అన్నకై పడరానిసాటుపడి యున్న శక్తి

తికి దెచ్చు సామర్థ్యతతి కథ ఆ. 0-10-0

సహకార వాంఛ:— తమ్మునకు బుద్ధి లేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. ఆ. 0-4-0

అత్తలా రాబ్బలును నకోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము:—

అత్తలు కొడండ్రను బాధించు విధములగునది ఆ. 0-2-0

మిత్రద్రోహము:— ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందితాపి

కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గుఱించిన నవల 0-8-0

వలయువాడు:— కణ్ణా బుక్ డిపో,

6, వెంకటేశమే శ్రీపీఠి, సామకారుపేట, మద్రాస్.

ఇవియేగాక యింక నవలలు కథలు పంపుడినికను పంపుదును.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆశ్రమభిక్షువు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీరీటమువంటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను
తొందను, సాతిసోపస్థలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిమ్ముట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశలసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలలో అత్యుపకరము.

ప్రాప్త్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144 పనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది త్రియంత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్ట్ జి ప్రశ్నేకము.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్ట్ జి అధికము.

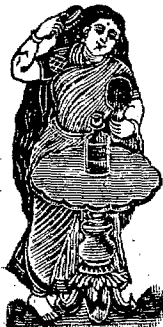
ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబులెత్తి పీఠి, మద్రాసు.

TOJANA HAIR FOOD.

టోజానా. (కేశాహారము)

593

శ్రీలకు వెండ్రుకలు, విలువగల భూషణములకన్నను విలువైనది వెండ్రుకలుగల్గగాను, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత
మరుదుగనగుచున్నది. ఇవి రాలిపోవుటకు అనేక కారణములుగలవు. గాన శరీరశక్తిమైన ఈ టోజానాను ప్రతి
దినము చదుముకొనినయెడల శ్రేల్లిని వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి తెరిగి రమణీయముగా నుండును. వెండ్రు
కల యభివృద్ధికి కావలసిన రక్తమును తుదిచేసి వెండ్రుకలు రాలిపోవుట నాపును. ముందులను మాన్పును.
బట్టలకు వెండ్రుకలను అతి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టోజానా అనే తలకుటహారమును ఇంగ్లీషువారు
మొదట కనుగొని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయించున్నారు. పురుగులను బంపి కుదుళ్లను పుట్టి
జేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో తృప్తిగా కుదుర్చుగలదు. కీరీట
మును బోలు కేశపుంజము తగ్గినని విచారపడనక్కరలేదు. ఏ మానవులుగాని యౌవనదశలో వృద్ధత్వము
పొందనక్కరలేదు. తనకగపడుచున్న టోజానాను పరీక్షించి తరు యౌవనమును కాపాడుకొందురుగాక.
ఇందులో క్రొవ్వులేరియుండలేదు. ఏ కెమిక్సల్స్ వైనను పరిశోధించుకో వచ్చును. ఉంధమునకై లేనిపోని
విధములచేసి ప్రకటించు తెలములనుకొని మోసపోకుడు. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయితులకయే తయారుకాబడినది తలనొప్పి
మొదలగు శరీరోరోగములను పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణరహితమైన వెండ్రుకలకు ఈ టోజానాను మించినది వేరొ
కటి యేమియును లేదని నొక్కి చెప్పగలము. అనేకములైన యోగ్యతా పత్రము లందినవి. పరీక్షించిచూచిన తెలియును. వేల
కొలది వికయము. మా ముందును మేము మిక్కిలి కొనియాడుట ప్రశస్తముగాదని యింతటితో విరమించినారము. ఇది రెండు
విధములుగ నుంచబడును. పురుషులకు ఒకటి శ్రీలకు వేరొకటి. ఏ కెమిక్సల్స్ దగ్గరనైనా సరే ఈ దిగువ ధరలకు దొరకును.
ఖరీదు. 5 ఔన్సులు సీసా చల్లుకునే దానితో సహా రూ. 1-12-0. 10 ఔన్సులు చల్లుకొనేదానితో సహా 2-12-0.
డబ్బలు మొత్తముగ తీసికొనువారికి వేరేధరలు. జే. మత్తెఅండు కంపెనీ, ఓమిలెడ్, 19, శేకండులైసబీచ్, మద్రాస్

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగుచేయ
గలుగుటకును తరిసియగు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు
నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులచేరునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను, యియంకిముల
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, మూలలో ను
దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నెప్పించి
గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును.
అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి వ్రాసులు ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ
మగును. వ్రాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ వెల 50 వ తేదీని
గాని అంకితు ముంగుగగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును
పొరుగుారి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాకొరంక
బడును. ఈక్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

— వ్యవసాయము.

పరిశ్రామిక పంచాయతినభ

మన దేశములోని పరిశ్రమలను గురించి, విచారణ చేయుచున్న పంచాయతీ సభవారు, క్రీస్తునకు నెలవుల యనంతరము 3-వ తేదీనండి. కలకత్తాయందు విచారణ ప్రారంభించిరి. కలకత్తాయందు విచారణపడినవారిలో ప్రథములు ఏ. సి. కార్నగారు. వారు బంగాళా నాగపురము రయలునే కంపెనీయందు యంత్రపువనల ముఖ్య ఇంజనీరుగ నున్నారు. వారు తమ విచారణయందు దీముఖ్యవిషయములను తెలియ జేసిరి : వర్క్సు-పావులు మున్నగువానియందు పనుల నొప్పు జెప్పటకు ముందు యుగోపియనులను, ఆంగ్లో ఇండియనులను, భారతీయులను, యంత్రజ్ఞానమునందు తరిగ్గీతు చేయు పద్ధతిని భరతవర్షమునందలి పెద్ద రయలునే లక్ష్మీయు నేర్పరుచు కొనినవి. కాని కాలకరమున రయలునేలు, గనులకు, సంబంధించిన పరిశ్రమలను, తదితర పరిశ్రమలను, కృద్ధియై యంత్రజ్ఞానముకలవారు విశేష మనగ మగుచున్నారు. రైలుజేల వారు తయారుచేయుచున్న వారు ప్రస్తుతము సరిపోవుటలేదు. కేవలము కర్మవిద్యలను నేర్పు విద్యాలయములందు చదువుకొని వచ్చినవారికి వర్క్సు-పావులందు నెత్తనమువహించి పనిపాటలు చేయుచుటకు సామర్థ్యము లేకపోవుచున్నది. వ్యవసాయ కులలోనే చాలచుండి యంత్రపువనలను నేర్చుకొనుచు పనితనమును సంపాదించుచున్నారు. సాధారణముగ వారికి చదువు సంధ్యలరావు. వాకి ఆక్షరజ్ఞానము లేకపోయినను చాలచుండి మంచి పనితనమును చూపుచున్నారు. రైలుజేల వర్క్సు-పావులం దదనముగ ప్రజలను తరిగ్గీతు చేయుటకు విశేషముగ సామర్థ్యమువలసివచ్చును. ప్రస్తుతము విద్యాభ్యాసముచున్న సామర్థ్యముగండి, కొంత సామర్థ్యమును పనియొగింప వచ్చును. దేశమునందలి వస్తుసమృద్ధియ చుపాకము. కావున వస్తు నిర్మాణమున కవసరమైన యంత్రములు, విద్యుచ్ఛక్తి మున్నగువానికి సంబంధించిన పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందుట కవకాశములు విశేషముగ నున్నవి.

భారతీయులు చిన్నచిన్న పనులలో ప్రవేశించి, పనినంతను నేర్చుకొనక ఏ పరిశ్రమలోనో నెగ్గి పనిలో చేరుటవలన వారు కష్టపడవుల నలంకరింప జాలకున్నారు. ఆర్. ఎన్. ముఖర్జీగారి ప్రశ్న మనకు కారుగారు సమాధానము చెప్పిరి. భారతీయులను లక్షల గిట్టక పనుల నిమిత్తము మోనియండలేదు. పారిశ్రామిక పాఠశాలలను నెలకొల్పటం కావలసిన యెడల ప్రభుత్వమువారికి రైలు నేకం నెలకొనవారు తోడ్పడుదునని మరియొక ప్రశ్నకు కారుగారు సమాధానము చెప్పిరి. ఖగ్గళమునం దున్న కుశలాలను పెట్టకలసిన యవసరములేదు. వస్తు నిర్మాణము యొక్కనిధి విధానమును నేర్పుటకు ఖగ్గళము కాంచగపాదా, జూలపురము, మున్నగు పట్టణములందు పారిశ్రామిక పాఠశాలలను పెట్టుట నుంచిదని వారు సర్ హంసగాను ప్రశ్నించి సవ్వను నెలవిచ్చిరి. రైలుబండ్లు నిర్మాణము భరతవర్షమునందు ముఖ్యపరిశ్రమ. బంగాళా నాగపురము కంపెనీవారు యేటేటను పరిశ్రమల రూపాయలను ఖర్చుపెట్టి రైలుబండ్లు కట్టించెదరు. బండ్లు కట్టుటయందు కూలీల లోపాలలోపములను కనిపెట్టి పెద్దనము వహించి, సరిగ పనిచేయించగలవారు లేరున్నారు. వారినియమును లోగారు ప్రశ్నించ చెప్పి యుండిరి. బండ్లనుకట్టు వర్క్సు-పావులందు చదువుకొనిన భారతీయులనుచేర్చుకొని తరిగ్గీతు చేయుటకు జరిగినయేగ్గాటు నిర్విఘ్నముగ సాగుచున్నది. ప్రస్తుతము ఇరుగది నుండి పిల్ల లివసయందు తరిగ్గీ తగుచున్నారు. అసలు యేగ్గాటులను కారుగారు చేసినప్పుడు తరిగ్గీతగుచున్న పిల్లల లాభ నష్టములను గురించి వారు ముఖ్యముగ మోచించిరి. గుమస్తా లుగ పనిచేయువారికంటె వీరికి యెక్కువ లాభకరముగ నుండును.

తరువాత ఎల్. గొల్డగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారు కుమారునిధియందలి సిలికా పనులకు జననము మేనేజరుగ నున్నారు. కూలీ లభింపని పొందుటకు ప్రాథమిక విద్యాప్రతి పత్తి యవసరమనివారు నుడివిరి. ఇటుకల వెంతులకుండల పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము చేయవసరము లేదని వారి యభిప్రాయము.

తదనంతరము బంగాళములోని పరపతిసంఘముల రిజిస్ట్రారు జే. ఎం. మైత్రగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారు తమ సాక్ష్యమునందు తెలిపిన ముఖ్యవిషయము లీక్రింద ప్రకటితములు: పరిశ్రమలకు పెట్టుబడి యవసరము. ఈ కార్యమును నెరవేర్చుటకు పరపతి సంఘములు చాలవరకును తోడ్పడ వచ్చును. భాగ నిర్మితమైన కంపెనీలు విశేషముగ తలయెత్తుటకు వీలుగ నుండునట్లు ప్రస్తుతపు కంపెనీల కాసనము

వ్యాపారానుకూలముగ సంస్కరించవలయును. ఆట్టి కంపెనీల విషయమై దొరతనమువారికి జోక్యముండవలయును. భాగనిర్మితమైన కంపెనీలను రిజిస్టరుచేయు పనిని పారిశ్రామికాధికారికి జిప్పగించవలయును. కుండలు చేయుట, తివానులను నేయుట, మున్నగు గృహపరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు పరపతి సంఘముల కెట్టి యవకాశములు కలవో వానిని వారు వివరించిరి. కూలీ లేయేవృత్తుల నవలంబించెదగో ఆవృత్తికి తగిన జ్ఞానమును వారికి కలిగించుటకు యత్నములు చేయవలయును. ప్రతిరాజధానియందును పారిశ్రామికాధికారులనుండవలయును. వారు పారిశ్రామిక నిపుణులుగ నుండ నవసరములేదు. వారికి పరిపాలనానుభవముండన చాలును. సామాన్యవిద్యతో పాటు ప్రత్యేకపారిశ్రామిక జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకు వాణిజ్య విద్యాలయములను కళాశాలలను నెలకొల్పటం యుక్తము. ప్రస్తుతపు కంపెనీ చట్టము పారిశ్రామికాభ్యుదయమునకుసహాయకారిగ లేదు. కంపెనీల చట్టమును మార్పుటకు కలకత్తావా గొప్పకొనక పోవచ్చునుగాని బెల్లాలలోని వారిందున కంగీకరించెదరు.

లోగారు:— ఏకారణముచేత కంపెనీలచట్టము పరిశ్రమలకు పనికివచ్చుటలేదు.

మైత్ర:— దానివలన కలుగవలసినంతలాభము కలుగుటలేదు?

4-వ తేదీ ప్రాతఃకాలమునందు జరిగిన విచారణయందు జంతుశాస్త్రజ్ఞులగు ఎన్. ఆరండేలుగారును, బంగాళము, బీహారు ఒరిస్సాలోని మత్స్యశాఖోపాధ్యక్షులగు టి. సోతువేలుగారును విచారించబడిరి. ఏవిషయమును గురించియైనను, శాస్త్ర నిపుణుల యభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ఇంగ్లీషులు ఇచ్చి ట్యూటుడాగా వ్రాయుటకంటె తిన్నగ వారికేవ్రాసి కనుగొనిన ఆలస్యము జరుగదని ఆరండేలుగారు తమ సాక్ష్యమునందు తెలియజేసిరి. కలకత్తాలో నెలకొల్పిన వాణిజ్య వస్తుప్రదర్శనశాలను జూచువారికి భరతవర్షమునందు నాణ్యగుగు వస్తువులకు బదులు నాణకము వస్తువులను తయారుచేయుదు రనుభావ ముదయించును. యుద్ధాంధమునందు తాత్కాలికముగ నుండిన ఆధ్వర్యపు స్థితిగతు లిప్పుడు లేవు. ప్రస్తుత మేర్పాటుచేసినవస్తువులను జూచిన వారి కాభావము కొంతవరకు తగ్గుచున్నది. భరతవర్షమునందు ప్రత్యేకశాస్త్రాభివృద్ధికి రెండు లోపములు కన్పట్టుచున్నవి. ఎవరో అల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే దానినిమిత్తము పనిచేయుచున్నారు. ఇది మొదటి కారణము. సాహిత్య శాస్త్ర పండితులకు ఉన్న తపదపులు లభించుట కవకాశములు లేవు. వారికి జీతములు మిక్కిలి తక్కువ. ఇది రెండవ కారణము. జీవశాస్త్రమునందు సాంకేతిక పరిశోధనవలన వ్యవసాయసయే గాని ఫలముండదు. శాస్త్రజ్ఞులు తగినంత మంది పరిశోధనమునకు తోడ్పడినయెడల కార్యకారిగ నుండును. జీవశాస్త్రమునందు విద్యాధి పులను తరిగ్గీతు చేయుటకు బంగాళమునం దేముయు చేయలేదు. వారిచేత ఫలప్రదమైన పనులను చేయించుకొనుట లేదు. శాస్త్రాభివృద్ధికి ప్రకృతిపరిశోధన వరసరము. రాజధాను లన్నియు కలిసి పనిచేసినయెడల జలచరపరిశ్రమ వృద్ధిపొందును. ఎవరికి వారు తమకు దొచ్చినట్లు పనిచేసినయెడల ఆభివృద్ధికి వచ్చుట కవకాశముండదు. ఇండియను వస్తుప్రదర్శనశాలయందు విద్యాభ్యాసము ఏగ్గాటు చేయవలయును. ప్రకృతిపరిశ్రమను బోధించుటకు నిపుణులను ఇంగ్లండునండి రప్పించవలయును.

మత్స్యసాహాయ్యాధికారి యగు టి. సోతువేలుగారు తమ సాక్ష్యమునందు బంగాళములోని మత్స్య పరిశ్రమపు ప్రస్తుతస్థితిని వివరించిరి. మత్స్యపరిశ్రమ విషయమై క్రమమైన నిబంధనలు లేకపోవుటవలన అనర్థవాచకముగ నున్నది. నీటి పారుదల యేగ్గాటువలనన, మత్స్య పరిశ్రమభివృద్ధికి భంగకరముగ నున్నది. మత్స్య పరిశ్రమకు కలిగిన నష్టము వ్యవసాయభివృద్ధి కనుకూల పడినది. ఒకవిధివిధానము ననుసరించి పని చేయవలయునని సాక్షికోరి, ఎన్నియో సిఫార్సులను చేసిరి. మత్స్య సాలనాశాఖను ప్రత్యేకము ఏర్పాటు చేయవలయును.

డాక్టరు ఎం. మైత్ర, జే. మేక్ గ్లాస్సునగారు కూడ 4-వ తేదీ సాయంత్రము సాక్ష్యమిచ్చిరి. డాక్టరు మైత్ర శస్త్రవైద్యులు. జ్యూనీయర్ యుద్ధము పాసగినప్పటినుండియు శస్త్రవిత్తి పరీక్షరములధర వెరిగి వీనిని దేశములో విశేషముగ తయారుచేయుచుట కవకాశము కలిగినదని వారుతమ సాక్ష్యమునందు నెలవిచ్చిరి. భారతీయులు నెలకొల్పిన పరిశ్రమాభివృద్ధికుండన ప్రతిబంధకములను వారు తెలిపి విదేశీయుల పోటికి తూగుటకు ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయవలసిన దని కోరిరి.

పంచదార పరిశ్రమను గురించి మేక్ గ్లాస్సునగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. పారిశ్రామిక పరిశోధకసంఘమువారు భరతవర్షమునంతటను పనిచేయవలయును. వివిధశాఖలవారు తలయొక కొంత పనిని చేయుచు న్నారు. పారిశ్రామిక సంఘమువారివని బూకవలయును. నాగపర్వతమునం దుండిన కష్టములను సాక్షి వివరించిరి. నారమీద పెట్టిన డబ్బు తిన్నగరాదు. వ్యవసాయదారులు నారను నిలువజేయుదురు. వ్యవసాయదారులు నోట్లను హుండిలను పుచ్చుకోక పోవుటచేత సామర్థ్య భాగముగ చెలాయునీ కాదు. దీనికి దేశీయులే విశేషముగ పెట్టుబడి పెట్టుదురు. ప్రతి ఉన్ని కిందలుగ విశేషము నారనుపయోగింపవచ్చును. ఇందుకు సంబంధించిన పరిశోధనలను చేయవలయును. స్థిరాస్తి పంపకపు నిబంధనలకు సంబంధించిన చిట్టల తీర్మానమును, రాకపోకల సగుపాయములు లేకపోవుటవలన నారవర్షమునకు ప్రతిబంధకముగ నున్నది. ఆంగ్లాసామ్రాజ్యములో నెంతయో నారవర్షము చేయవచ్చునని నారవ్యాపార సంఘము వారి యాశయము. ఆంగ్లాసామ్రాజ్య బహిష్కారములందు ముఖ్యముగ శత్రుదేశములందు నారను విశేషము తయారు చేయుటకు వీలులేకుండ ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటులను జేసినయెడల సంఘమువారుకూడ తోడ్పడుదురు.

యుద్ధము వచ్చినప్పటి నుండియు బంగాళములోని వ్యవసాయదారులు నారను విశేషముగ నిలువజేయుచున్నారు. తదనంతరము కలకత్తా సావాలెను కంపెనీకి సంబంధించిన జే. బి. లాయడుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. దొరతనమువారు పరిశ్రమలకు ధనసహాయము చేసినప్పుడు వారియందు విశేషాధికార ముండవలయునని వారు చెప్పియుండిరి. శాస్త్ర నిపుణుల యాజమాన్యముక్రింద ఆధునికపద్ధతుల ననుసరించి, బంగాళునందు తోళ్ళను బాగుచేయు కార్యకారమును నెలకొల్పవలయును. విదేశీయులందును అధినివేశీయులందును భాగతీయ వర్గప్రతి నిధు లుండవలయును.

తరువాత డి. మీతుగారు (గ్రహముకంపెనీ) సాక్ష్యమిచ్చిరి. వ్యవసాయస్థితికి తగినట్లు సామర్థ్యముతో పనిచేయుటకు బంగాళములోని వ్యవసాయ శాఖయందు చాలినంత మంది యుద్యోగులు లేరు. వ్యవసాయశాఖవారు చేయదలచిన పని ప్రజలయందు చాలవరకు వ్యాపించలేదు. కావున దాని ప్రయోజనము పూర్తిగ గలుగుటలేదు. ఎక్కువ చుంప యుద్యోగులను ఏర్పాటు చేసేయు నూతన పద్ధతులను సరించి వ్యవసాయ కళాశాల నెలకొల్పియు, వ్యవసాయశాఖ ప్రయోజనమును వృద్ధి చేయవలయును.

జి. డి. హోవుగారు చివరకు సాక్ష్యమిచ్చిరి. గవ దేశమునందు వస్తునిర్మాణముకు కావలసిన మునుపవర్గాము పుష్కలముగ దొరుకును గావు ఇంగ్లండులోని ఇంగ్లీషులు ఇచ్చి ట్యూటులునందు జరుగు పరిశోధనను భారతీయులు జేవరపుట సంభావ్యముగ నుండునని వారు తమ సాక్ష్యమునందు తెలిపిరి.

9-వ తేదీవరకును విచారణ నిలుపువల చేసబడినది. పంచాయతీసభవారు ఉత్కృష్టపరిశ్రమలను జూచుటకు ప్రత్యేకపు బండిలో కల్లీ సాక్షి పట్టణములకు దయాచేసిరి.

9-వ తేదీ యువయమునందు పంచాయతీ సభవారు సాక్షి పట్టణమునండి, కలకత్తాను తిరిగి వచ్చియుండిరి. కల్లీ పట్టణమునందు బంగాళా ఉత్కృష్ట కార్యకారులు కలను. దానికి, మార్జిను కంపెనీవారు కార్యనిర్వాహకులు. శినిగామునాడు పంచాయతీ సభవారు ఆ కార్యకారులను దర్శించిరి. ఆ దినముననే వారు బాక్స్వర్సునుండి, కుమార్ హుద్ ఇంజనీరింగుచున్నను సిలికా ఇటికిల కార్యకారులను కూడ చూచియుండిరి.

సర్ ఆర్. ఎన్. ముఖర్జీగారు ఉత్కృష్ట కార్యకారులను సమీక్షించి వెళ్లి ఆచూ శాఖలందు జరుగు పనులను తెలియ జేసిరి.

ఆదివారమునాడు సభ్యులు సాక్షి పట్టణము వెళ్లిరి. వారక్రమే తాతా ఉత్కృష్ట పరిశ్రమగారును చూచిరి. సభ్యు లాదివారయంతయు, పట్టణములోని వివిధ ప్రాంతములను, పరివాండ్ర గృహములను, కూలీల ఇండ్లను, యుద్యోగుల నివసించు ప్రదేశములను, కష్ట పాఠశాలను, వైద్యాలయము మున్నగు వానిని చూచిరి.

సోమవారము ఉదయమున సభ్యులకు టి. క్వెలరుగారు (సామాన్య కార్యనిర్వాహకుడు) వివిధ శాఖలయందును పనిని వివరించిరి. యంత్రాలయమునకు సంబంధించిన వివిధ ప్రదేశములను సభ్యులు చిత్రించిరి. సభ్యులు తాము చూచిన గాని సంతసించి వారు తమ గూహనందును, టి. క్వెలరుగారికి వెల్లడించిరి.

కావలెను.

15 రూపాయల జీతముతో ఒక సభ్యుడును, 20 రూపాయలతో ఒక టి. వరుసరును నామగాను జమీందారికి కాలెను. భత్యము రోజు 1-కి రు. 0-8-0 లును, మైలేజి రు. 0-1-6 ను ఇచ్చుటకును. దరఖాస్తులు సాలూరు ది. కానుగారికి, సాలూరు అని పంపవలెను.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రాత్యక్షములు

పారిశ్రామిక సంఘాల సభ

ప్రధాన వ్యాసములు

యధము-సంధి

నాల్గవ శాస్త్రసభ

విరోధానుభవములు

విశేష తంత్రములు

దేశీయ తంత్రములు

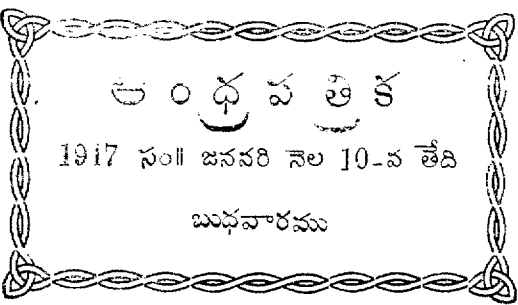
సర్వ జాతి వారము

ఇంగ్లీషు సంవత్సరము

చరిత్రపత్రము

9-10, 11-12

18

యధము-సంధి.

యధమునకు సంధి అంతము. సంధికి యధము మొదలు. యధ మెప్పుడు ముగియవలయును సంధి ఎప్పుడు కుదురునదియును దేవున కెరుక. మూడు వారములందుండియును సంధివార్తలు వ్యాపించుచున్నవి. జర్మనులు రుమేనియాను జయించి సంధి ప్రయత్నములకు తాము సిద్ధముగ నున్నామని లోకమునకు తెలియజేసిరి. విల్సనుగారు సంధి ప్రయత్నములకు పూనుకొనుటకు మొదలిడిరి. సంధినియమములను జర్మనులు తెలిపి యుండలేదు. మిత్రమండలి జర్మనుల సంధిప్రయత్నములను నిరాకరించినది. మిత్రమండలి యుద్ధసభ నిర్ణయమైన సంపూర్ణమైన విజయము గలుగువరకు సంధి ప్రయత్నములు వ్యర్థమని నిర్ణయించినది. విల్సను గారు తిరిగి సంధిప్రయత్నములను జేయబూనుకొనిరి. జర్మనులు వారి సంధినియమములను విల్సనుగారికి రహస్యముగ దెలిపినటులు వార్తలు ప్రకటించుచున్నవి. ఆఫ్రికా చక్రవర్తి జర్మను ఖతావలంబనలైన మంత్రులను తొలగించి శాంతికాములైన మంత్రులను నియమించుచున్నట్లు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. సంధిచరణము లిటులు జరుగుచుండగ జర్మనులు క్రమక్రమముగ రుమేనియాను వెనుకకు నెట్టుచున్నారు. మిత్రమండలివారును యుద్ధసన్నాహములను విజయము నాకాంక్షించుచు విరివిగ పట్టుదలతో జేయుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితియందు యుద్ధమా సంధిమా రానున్నదని లోకము నిరీక్షించుచున్నది. కాని వైవస్థయ మెటు లున్నది ఊహించుట సాధ్యము గాదు.

రుమేనియా రంగము

యుద్ధస్థితి రుమేనియా రంగమునందు జర్మనులకు సంపూర్ణముగ ననుకూలముగ నున్నది. డోబ్రుజ్జ సంపూర్ణముగ జర్మనులకు వశమైనది. హూబ్యునదికి దక్షిణమునను తూర్పునను జర్మనులకు మిత్రమండలి సైన్యమువలన భయము పోయినది. ధాన్యరాసులు నిలువయుండే బైలా

యును జర్మనుల వశమైనది. బైలా రుమేనియా యందు తుత్తరమునందు ముఖ్యమైన పట్టణము. ధాన్యరాసుల ఎగుమతి దిగుమతులకు వలయు యంత్రసామగ్రి విశేషముగ నాపట్టణమునందు గలదు. ఆపట్టణము వశమగుటవలన జర్మనులకు గలిగిన లాభమును ప్రస్తుతము నిర్ణయించుట సాధ్యము గాదు. కాని జర్మను రాజ్యమునందు బైలావలనమువలన నపారమైన యుత్సాహ ప్రవాసము వ్యాపించిన దని విదితమగుచున్నది. డోబ్రుజ్జ విజయము యుద్ధప్రాసమునం దొక చిత్రప్రకరణ మని మిత్రమండలియుద్ధతంత్రములు సయిత మంగీకరించు చున్నారు. రుమేనియా యందలి వలేషియా సంపూర్ణముగ వశమైనది. జర్మను లుత్తరదిశాభిముఖులై మోల్దేవియాను వశపరచుకొనుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. మోల్దేవియా యందలి ఫోకనిఫంటెని ప్రాంతమున యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఫోకను జర్మనులకు స్వాధీనమైనది. ఫాల్కను హాయను సైన్యము లచటను గలవు. సీరెతు నదీముఖమున తుములసంగ్రామము జరుగుచున్నది. సీరెతు నదీముఖమును వదలిన పూత నదీముఖము రక్షకసాధనముగ నుండగలదు. రుమేనియాకు నూతనరాజధాని యైన జస్సి ఇంకను నుత్తరమున 140 మైళ్లదూరమునం దుండును. డోబ్రుజ్జయందలి శత్రువుల సైన్యములు దక్షిణదిశకు బోవునను ప్రతీతిగలదు. రుష్యులు రుమేనియాను గలిసి సీరెతుప్రాంతమునందు గాని పూతప్రాంతమునందు గాని శత్రువులను ప్రతిఘటించుదురను వార్తలు తెలియుచున్నవి. రుమేనియా విజయము వలన జర్మనులకు గలిగిన యార్థికలాభమును నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. ధాన్యరాసులు నూనె గనులు సంపూర్ణముగ నాశనము చేయబడినవని యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. కాని జర్మనులకు కొంతయైనను ధాన్యలాభము గలిగినదని నమ్మవలయును.

ఇతర రంగములు

పడమటిరంగము మంచువలన బురదతో నిండినది. సైన్యముల గమనాగమనములు సాధ్యము గాకున్నది. ఆరంగమునందు సైనికులకు యుద్ధసామగ్రిలకు కొరతలేదు. యోధుల యుత్సాహమును నపారముగ నున్నది. తూర్పు రంగమునందు రీగానుండి గలిషియా వరకును శీతోష్ణస్థితి దుర్భరముగ నున్నది. ఇటీవల రీగా ప్రాంతమునందు రుష్యులకు స్వల్ప విజయము గలిగినది. ఆముఖమున జర్మనుల స్థితియును రుష్యుల స్థితియును సమానముగ నున్నది. కాకసను రంగమునందు మొలలోతు మంచువలన గమనాగమనములు దుస్థరములు. మాసిడోనియా రంగమునందు స్థితి విషమముగ నున్నది. మిత్రమండలి సైన్యములు మోనాస్టరు దాటి యావలకు బోవజాలకున్నవి. శీతస్థితియే దీనికి కారణము. గ్రీసు రాజయొక్క విద్రోహభీషాయములు తుదముట్టలేదు. మిత్రమండలి సందేశమునకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగలేదు. మీదుమిక్కిలి యుద్ధమునకు ప్రయత్నముచేయుచున్నాడు. సేనాస్యము సరైలు సైన్యమును తాకుటకై గ్రీసురాజు ప్రయత్నించుచున్నటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. డోబ్రుజ్జ నుండి విముక్తమైన మెకెస్సుగారి సైన్యములు సలోనికా రంగమునకు మరలి గ్రీసురాజునకు సహాయము చేయవచ్చును. గ్రీసురా జంతకాలము

తటస్థభావమును వహించి ఇప్పుడు రణరంగము నందు జేరుటకు గల కారణము జర్మనుల రుమేనియావిజయ మని నమ్మదగియున్నది. ఈ రంగమునందు గ్రీసు సైన్యములకును జర్మను సైన్యములకును కలియక గలిగిన మిత్రమండలి సైన్యములకు విషమావస్థ గలుగవచ్చును. మిత్రమండలి విలంబము వారి నిట్టి విషమదశకు పాలుచేయుచున్నది. జర్మనులు రుమేనియా యందువలె గ్రీసునందు మిత్రమండలి స్థిరప్రవృత్తితో పనిజేసిన ఈ విషమదశ గలుగుట కవకాశ ముండదు. ఇట్టిరంగమునందు కారోపప్రస్థమున ఇట్టివారికి విజయము గలుగుచున్నది. యుద్ధస్థితి మొత్తముమీద జర్మనుల కనుకూలముగ నున్నదని విదితమగుచున్నది. సంధిచరణములు

యుద్ధస్థితి జర్మనుల కనుకూలముగ నున్నను జర్మనులు సంధి ప్రయత్నముల కేల గడంగిరను ప్రశ్న గలుగుచున్నది. విజయమునకు సైనికులు, ద్రవ్యము, యుద్ధద్రవ్యము సాధనములని సామాన్యముగ దెలిసిన విషయము. జర్మనుల యుద్ధస్థితి అనుకూలముగ నున్నను వారి సైన్యమున కపారమైన నష్టము గలిగిన దనియును వారి సైన్యమున ఈజిప్టు తూర్పుఆఫ్రికా రంగములందు గాక గత వత్సరమునందు మొత్తముమీద 5,02,433 మందిని మిత్రమండలి బాదీలుగ పట్టుకొని రనియును, వర్షము ముఖమునందు పరాసువారికి 26,660, సోములేటమునందు 51,840, ఆంగ్లలకు 40,500, ఇట్టివారికి 52,250, రుష్యులకు 4,00,000 మాసిడోనియా యందు 11,173 మందియు, దొరకిర నియును తెలియుచున్నది. ఒక ప్రాస్తుదేశము నందే గత వత్సరమునందు జర్మను సైనికులు పది లక్షలకుపైగ నష్టమైరట. ఆకస్థితియును అనుకూలముగ లేదనియును యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. భోజనపదార్థములు సైనికులకు సయితము దుర్లభము లగుచున్నవని యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. సైనికులు లగ్నమును తిని యుద్ధమును జేయుచున్నారని ప్రతీతి గలదు. తుర్కీయందును ఆఫ్రికాయందును ప్రజలస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. ఆఫ్రికాయందు క్రొత్తచక్రవర్తి ప్రజల దుర్భరదుఃఖమునుజూడజాలకను శాంతికాములను దరిజేర్చుచున్నాడనియును పోవును సంధి నొడగూర్చుటకై వేడినాడనియును తెలియుచున్నది. జర్మనుల జలాంతగ్రామికులు విచ్చలవిడిగ వ్యాపారవృత్తిలను ముంచుచున్నను ఆంగ్లేయుల నౌకావ్యాపార నిరోధక తంత్రము జర్మనులకు కంఠపాశముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. దీనికి తరణోపాయము సంధిగాని భాల్కను రంగమునందు సంపూర్ణాధికారము గాని కావలయును. వర్తమానస్థితియందు మిత్రమండలి సంధిప్రయత్నముల కంగీకరించుట వారి ప్రతిభకును ధర్మసంస్థాపనమునకును ప్రతికూలము. శత్రుదేశములందువలె మిత్రమండలి రాజ్యములందును ఆహార పదార్థములకు కర వేర్పడినది. ద్రవ్యావపత్తి భంగము గలిగినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రతిపత్తి మిత్రమండలి సుఖస్థితికి గారణము. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వాసులందరును లాయుడు జార్జి గారివలె స్థిరసంకల్పమును బూని విజయమునకై వారి సంపదలను బలమును వినియోగింపవలసి యుండును. రోమునందు సోమవారమునాడు మిత్రమండలి మంత్రులందరును గూడి మిత్రమండలిసంకల్పసిద్ధి యగువరకును సంధిప్రయత్నము లసంగతములని నిర్ణయించిరి. అన్ని విషయములను సింహావలోకనము చేయుటవలనను యుద్ధము ప్రస్తుతము ముగియదనియును సంధి యసాధ్యమనియును నిర్ణయింప దగియున్నది.

నాల్గవ శాస్త్రవిచారణసభ

పురుష ప్రకృతివికాసమునకు శాస్త్రజ్ఞానము గలుగుచున్నది. పురుషజ్ఞానమునకు ఆధ్యాత్మికశాస్త్రములును ప్రకృతి పరిజ్ఞానమునకు ఆధిభౌతిక శాస్త్రములును దోడ్పడుచున్నవి. ఆధ్యాత్మికశాస్త్ర పరిజ్ఞానమునకు భరతఖండము ప్రసిద్ధిని బడసినది. ఉపనిషత్తులందును, గీతలందును, బ్రహ్మసూత్రములందును, ఆధ్యాత్మికతత్వము విరళముగ విస్తరింపబడినది. ప్రకృతిశాస్త్ర పరిజ్ఞానము భారతీయులకు నూతనము గాక పోయినను దాని క్రమపరిశోధనము పాశ్చాత్య సంస్కరమువలన గలిగినది. ప్రకృతిశాస్త్ర విచారణనుజేయుటకై నాల్గవ శాస్త్ర విచారణసభ బెంగళూరునందు గూడినది. సర్ ఆల్ ఫ్రెడు గిబ్బి బోరను ఆధ్యక్షుడు. ఈసభ శాస్త్రపురోవృద్ధి కేంద్రమైన బ్రిటిషు సంఘమును బోలియున్నది. బ్రిటిషు సంఘము 1831-వ సం॥ము నందు స్థాపింపబడినది. గతించిన 85 ఏండ్లలోను ఆ సంఘమువలన శాస్త్రపరిశోధన కుపకృతిగలిగినది. ఆ సంఘాధ్యక్షులు. 1. శాస్త్రాన్వేషణము నభివృద్ధి చేయుట, 2. బ్రిటిషు సామాజ్యము లోని శాస్త్రజ్ఞులకును నితర ప్రాంతముల లోని శాస్త్రజ్ఞులకును సంబంధమును గలిగించుట, 3. శాస్త్ర విషయముల పట్లను శ్రద్ధనుగలిగించుట శాస్త్రవాదపరమునకు గల ప్రతిబంధకములను తొలగించుటయై యున్నవి. హిందూ దేశమునందు శాస్త్రపరిశోధనలకై ఢేరా ధాను, పూనా కపూరి ప్రాంతములం దేటేటను పాలకులు 14 లక్షల రూప్యములను వ్యయము చేయుచున్నారు. మరియు మ్యాజియములు శాస్త్ర పరిశోధనకాలము మొదలగువానిని చేర్చిన సం॥కు 75 లక్షల రూప్యములను పాలకులు వ్యయము చేయుచున్నారు. సర్వేలనుకూడ శాస్త్రాన్వేషణముగ బరిగణించుట బోరను గాతీలంపు, పాలకులు వ్యయము చేయు 75 లక్షల రూప్యములు శాస్త్రాన్వేషణమున కని ఎవరును సాహసించి చెప్ప నేరరు. హిందూ దేశమున కంతకును ముఖ్యమైన శాస్త్రాన్వేషణకాలము మొకటిమాత్రమే కలదు. అది బెంగళూరునందు జెమ్మెట్టి నసర్వాంజి తాతాగారి యాదారము వలన స్థాపింప బడినది. ఈ విషయము నందు హిందూ దేశమునకును బ్రిటిషు ద్వీపములకును పోలిక లేదు. శాస్త్రవంతమై వృద్ధిపొందిన బ్రిటిషు ద్వీపములకును భాగ్యము లేకను వెనుకబడియున్న భరత వర్షమునకును నీ విషయము నందు పోలిక లేదు. జర్మని జపాను దేశములతో పోల్చిన మన దేశమునందు రాజ్యావాయము నుండి శాస్త్రాన్వేషణమునకై వ్యయము చేయు ద్రవ్యము స్వల్పముని విదిత మగుచున్నది.

శాస్త్రవిచారణ సభవలన శాస్త్రాన్వేషణమునకు విశేష మైన లాభము గలుగ నేరదు. కాఖా సంఘము లందు వ్యాసములు చదువ బడును. సామాన్య సభయందు గొన్ని వ్యాసములు చదువబడును. చదివిన యువ వ్యాసములు శాస్త్రచర్చలు గాని ప్రకృతోపయోగములు గావు. ఆధ్యక్షుడు చెప్పినట్లు ఢిల్లీ సంఘమేర్పడి సభ్యులు సంవత్సరమునకు దంతటను విషయ విచారణమును జేసి సభాసమావేశ సమయమునందు సంప్రదించి విషయ నిర్ధారణను జేసిన సభాపయోగము వికసించ గలదు. శాస్త్రజ్ఞుల ఏకాంత వాసము శాస్త్రాన్వేషకుల నిర్భాగ్యత్వమునకు మూల కారణమని అధ్యక్షుడు తెలిపిన యభిప్రాయము మోచనార్హము. శాస్త్రవిచారణ సభ వలన నీ లోపము పోగలదు. శాస్త్రాన్వేషణమునకు చెండు ఫలములు, తత్వవిజ్ఞానము, ఉపయోగ సాధనము, శాస్త్రాన్వేషణమును కేవలము జ్ఞానమును సంపాదించుటకై చేయుట యుద్దయము కాని లోకమునందు జ్ఞానమును లాభమునకు గాకను కేవలము జ్ఞానమునకై నేవించెడి వారకుడుగనున్నారు. ముఖ్యముగ మనదేశమునందు విద్యోపాసనము నకు గారణములాభముగాని తత్వజ్ఞానముగాదు. కార్మి జిగారు 7 కోట్ల మూలధనముతో స్థాపించిన శాస్త్రాన్వేషణకాలమును శాస్త్రాన్వేషణము వలన గలుగు తత్వజ్ఞానము లో కాభ్యుదయమున కుపచరింపవలయునని కోరుచున్నది. శాస్త్రాన్వేషణము కేవలము జ్ఞానమునకుగాని లేక లాభముతో గూడిన జ్ఞానమునకుగాని ఉపయోగపడవచ్చును. శాస్త్రాన్వేషణమును జేయుటకై యంత్రకాల లవసరము. యంత్రకాలలందు మూడుకాఖలుండు నని యును ఒక కాఖ వస్తు నిర్మాణోపయోగములకును ఒక కాఖ వస్తు సారమును గ్రహించి నూతన వస్తునిర్మాణమును చేయుటకును ఒక కాఖ వస్తు తత్వమును గ్రహించి నూతన పదార్థ నిర్మాణమును జేయుటకును సుపయోగపడుననియును డాక్టరు మీనుగారు చెప్పిరి. బోర్నుండి కీలుతీయుట యొక కాఖవని, కీలును శుభ్రము చేసి చచ్చుక చేసి ధనము నార్జించుట వేరొక కాఖవని, కీలు తత్వమును నిర్ణయించి భూతములను వేరుపరచి వినియ

సంయోగముల వలనను రంగులను సువాసన ద్రవ్యములను నిర్మించు సిద్ధాంతమును స్థాపించుట మూడవ కాఖ వని, శాస్త్రాన్వేషణము నందు మూలాన్వేషణము గ మానమైనవని, ఆపనిని సాధించుట కనేకమైన ఏండ్లు పట్టునని బోరనుగారు చెప్పియుండిరి. తత్త్వాన్వేషణమును నూతన నిర్మాణ మనునరించుననియును తత్త్వాన్వేషణమునందు లాభాపేక్ష లేదనియును సర్ రె లాంకెస్టరు చెప్పియుండినది. సిద్ధాంతము లో సుపయోగము పుట్టి రూపమును ధరించుచున్నది. కాని సిద్ధాంతమునకును సుపయోగమునకును కార్యకారణములకువలె నవిసాధానసంబంధముగలదు. వ్యవసాయమునందును పరిశ్రమ లందును వైద్యమునందును కళలందును తత్త్వాన్వేషణములు భిన్న రూపములను ప్రత్యక్ష మగుచుండును. సర్ ప్రాన్సిస్ బేకను తత్త్వాన్వేషణముల మూగదర్శకు లనియును నూతన నిర్మాణము లో కోపకార్యులనియును వర్ణించెను. బోరనుగారు తత్త్వాన్వేషణమునకు లాభాచ్ఛాదము గొరవహించి తెలిపినను తత్త్వాన్వేషణమునకు ఫలము లాభముని యంగీకరించవలయును. లాభాపేక్షవలన తత్త్వాన్వేషణమునకు దైజము గలుగుచున్నది. తత్త్వాన్వేషణమువలన లాభము గలుగుచున్నది. ఎడి సుమార్కోని గారిల తత్త్వాన్వేషణమువలన లాభముగలిగినది. వారు పొందిన లాభము ఇతరులను తత్త్వాన్వేషణమునకు ప్రోత్సహించుచున్నది. కాని తత్త్వమును కేవలము లాభాపేక్షతో నేవించిన తత్త్వదర్శకము దుర్బలమగును. శాస్త్రాన్వేషణమును లాభాపేక్షతో నైనను చేయువారు ధన్యులు. శాస్త్రాన్వేషణమునకు తత్వవిజ్ఞానమునకై చేయువారు ధన్యులు. శాస్త్ర దేశత సుపాసించుటకు భక్తియును జ్ఞానమును సాధనములు. భక్తులు లాభమును జ్ఞానమును నపేక్షించుదురు.

సర్ ఆల్ ఫ్రెడు గిబ్బి బోరనుగారి ఆరంభోపన్యాసము శాస్త్రాన్వేషణమునకు వ్యాఖ్యచేయుటతో ముగిసినది. భరతఖండమునందు శాస్త్రాన్వేషణకాలములను స్థాపించుటెట్లు అవి జ్ఞానవికాసమునకును సంపద్వికాసమునకును దోడ్పడుటెట్లు పాలకు లీవిషయమునం దేమిచేయుచున్నారో శాస్త్రపట్టభద్రులకు దేశమునందు శాస్త్రాన్వేషణమున కవకాశము లేమిగలవో మొదలగు సమస్యలను తలపెట్టిన తలపెట్టలేదు. పురుష వికాసమునకును ప్రకృతి వికాసమునకును సుపయోగపడని శాస్త్ర విచారణము వలన నేమి ప్రయోజనము గలుగును. అధికార వ్యయమునకు జెందిన బోరనుగారు పాలకులు 75 లక్షలు సంవత్సరమునకు శాస్త్రాన్వేషణమునకై వ్యయము చేయుచున్నారని సంతృప్తిని పొందుటయందు వింతలేదు. దేశవికాసమునకును ప్రజావికాసమునకును సాధనమైన శాస్త్రాన్వేషణమును జేయుటకు దగిన సాధనముల నన్వేషించుటయే శాస్త్రవిచారణ సభ గూడుటకు ప్రయోజనము గావలయును.

చై నాలో జర్మనీయొక్క వస్తుగడలు. జర్మనీ ఎచ్చట అడుగు పెట్టినను హంకపాద మని మొన్న వ్రాసియుంటిమి. ఇరువదన శతాబ్దారంభమునండియు జర్మనీ కండ్లన్నీయు తురుష్క స్థానముమీద నుండెను. ఆదేశములో ప్రవేశించగనే స్వంతధనము వ్యయముచేసి బాగ్దాదు గయలు సంకల్పము సుప్రకమించెను. ఆసియామైసరు, మెసపటామియాలు బాగుగ వశముచేసికొని, హిందూదేశమున కపాయము కలిగించ వలయునని ఈ రెండునిర్మాణముయొక్కముఖ్యోద్దేశము. ఈజిప్టుమీద తురుష్కులరాడికిని ఈరెండు సహాయము జేయునని తలంచెరి. పరివర్తన సింధుకాఖలో నొక యుద్ధస్థానము నేర్పకయట, జర్మనీదేశమందున్న అధికజన సంఖ్యను మెసపటామియాకు కాపురమునకును పంపుటయు జర్మనీ సామ్రాజ్యవాదుల యభీప్రములలో నరికొన్నియై యుండెను. ఈ సంకల్పముల నిర్ధికయు జర్మనులు ముందుగ తురుష్క స్థానమునకు అప్పు పెట్టి ప్రారంభించెరి. తురుష్క వైద్యులను లక్షలా లక్షలముగ మార్పుటకయు వైద్యోద్వ్యోగస్థులను వందల కొలది జర్మనీనుండిపంపిరి. నావికాదళము సయితము ఈవిధముగనే జర్మను వైద్యోద్వ్యోగస్థుల మయమయ్యెను. క్రొత్త నావలను తమ యుద్వ్యోగస్థుల అధికారముక్రింద కట్టించి తుర్కికి యిచ్చిమినిరిగాని, అధికార మంతయు తమచేతిలోనే నెట్టుకొనిరి. ఈవిధముగ రాజ్యపరిపాలనమునం దన్ని కాఖలను, ముఖ్యముగా కోశపరిపాలనమును, జర్మనులు కుట్రలపయిన కుట్రలనుపన్ని ఆక్రమించుకొనినతరువాత, ముక్కుపట్టుకొని తురుష్క స్థానమును యుద్ధములోని కీడ్చిరి. ఈయుద్ధము వలన తురుష్క స్థానమునకు వచ్చినలాభ మింతవఱ కేదయు లేకపోగ, కోట్లకు కోట్ల ధనమును, లక్షలకు లక్షల యావనమైనవలను కోల్పోయినది. దేశమందలి ప్రజలందు అన్నములేక మలమల మాడుచున్నారనియు, వారి అవస్థ వర్ణనాతీతమనియు నిన్ను తంత్రితార్తలు వచ్చియుండెను. తురుష్క స్థాననాటకమునే చై నాదేశమందును జర్మనీ

ప్రదర్శింప నున్నదని, పూర్వము బర్మనులో లండను "డెయిలీ మెయిలు" ప్రతికావ్రతనిధిగ నున్న వైలీగారు లండనులో ఉపన్యాస మిచ్చిరని నేటి తంత్రితార్తలలో జరువనగును. యుద్ధములో జేరుటకయి ఆంగ్లలువిడిచివెళ్లిన సముద్రముంక కాఖోద్వ్యోగము లన్నింటిలోను జర్మనులు చై నాలో ప్రవేశించినారట. చై నాలో ని కి జర్మను సామ్యుపెట్టు బడలకయి ధారాళముగా ప్రవహించు చున్నదట. ఈపెట్టుబడులను పెట్టుటవలన వ్యాపారవాణిజ్యసదుపాయముల జాల వారు సంపాదించుచున్నారు. జర్మనులు చాల వార్తాపత్రికలను సయితమిచ్చట తమదేశము చేసికొనినారనియు, మిత్రమండలివారు ఈవిషయమును తక్షణమే వర్తను నడుపవలయుననియు వైలీగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇంటుదిని ఇంటివాసములు లెక్కపెట్టుటలో జర్మనులకు మించినవారు లోకములో మరెవ్వరును లేరని యుద్ధాంధము నుండియు అసంఖ్యాకమైన దృష్టాంతములు బయల్పడి యున్నవి. ఇండియాకు పట్టమమున ఆడదలచిన నాటకము నిష్పాదు తూర్పున జర్మను తుల్యతత్వము ఆడదలచుకొనినాట కాఖోలను. ఈ దుర్భాగ్యమువలన చై నాస్థితియు తుష్కస్థితి లెనే కాగలదు. ఇండియాకును మోగము. ఈ జర్మను మిత్రములను కూపుమాపుటకయి అచికాలములోనే మిత్రమండలి వారు జాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలసి యున్నారు. గోటికోనే ఇప్పుడు ప్రచురించేసినచో అందరికిని శుభప్రదము.

గోటు బ్రిటనులో సేద్యము. గోటుబ్రిటనులో ఇప్పుడు సంవత్సరమునకు పంచుపంట 4 కోట్ల ప్రజలకు ఆరువారులయట్టుకే సరిపోవును. మంచినార వంతయున భూములు సేద్యముచేయక బయల్పడునో, గొప్ప గొప్ప ప్రభువులకు మృగయాశేలన ప్రదేశములుగనో నున్నవి. లాయడుబార్జి గారు యుద్ధము తలపించునని అనుకొనకయుండే ఈభూములన్నింటిని ఊడవేరుకొని కాపులకేము చేయవలయునని మహాసంకల్పమును పన్నియుండిరి. అందువలన ప్రభువు లీయనపే రనగనే తోకవ్రొక్కిన తారువలె లేచుచుండిరి. కాని యిప్పుడు యుద్ధము ప్రాతికత్తులను మార్చివేసినది. మన నూతనముఖ్యమంత్రి విశేషభాగము బ్రిటిషు ప్రభువులకు వ్రెయ తమకుగ మారి నాడు. కాని లాయడు బార్జి గారు తమ సంకల్పమును మరచి పోయినట్లు కనపడుట లేదు. ఈ విచారఫలములలో వెంచబడు మృగములను, పక్షులను మేపుటకయి కాయధాన్యములు అమ్మగూడవని శాసింపబడినది. సేద్యమునకు పనికివచ్చునట్టి భూమి ఎవరియియను అపని కుపయోగింపబడనిచో ప్రభుత్వమువారి రాక్రమించుకొని సాగు చేయించెద రని వ్యవసాయపు మంత్రి నుడిమియున్నాడు. యుద్ధపరికరనిర్మాణయంత్రాలయములలో వ్యయ సామోప కరణములను సాగుకయినిర్మింపబడునని యుద్ధపరికరముల మంత్రి పలికియున్నావని నేటి తంత్రితార్తలలో గాన నగును. గోటు బ్రిటనులో వ్యవసాయయోగ్యతయిన భూమినంతయు నున్ని పండించినచో ఎరిమిట నూసము లావ్యింపుల ప్రజలకు సమృద్ధి అన్నము కౌకిగలవని మంచి ప్రయోజనము. వర్తకవ్యాపారములలో నిమగ్నమునందు వార బ్రిటిషు ప్రజలు సనాతనపరిశ్రమకును సేద్యమునకును పేక్షించి పాపమును కట్టుకొనిరి. జర్మను అంతగ్రాము మండగములు అధికారుల యొక్కయు, ప్రజలయొక్కయు మహిమలను స్వస్వప్రీతి ఆగాధము చేసి మరల్చినది. ఈ విచారఫలములలో గోటు బ్రిటనుకు కలుగనున్న హానిక నామములలో వ్యవసాయభివృద్ధి ముఖ్యమయిన దనవచ్చును.

పోలీసు నాశ్రియమును కమ్మించేయుట. పోలీసువారు సేవములను మహాపురీ ముఖములు వారి కనుకూలమైన సాశ్రియమును దస్తావేజులను బాగుగా పెట్టుట యను ప్రతికూలమైన దానిని కమ్మి చేయుచున్నారను ఆచారమైనది. అందువలన దోహదోపితులకు విముక్తి లేకపోవుటయును న్యాయాధికులు న్యాయము చేసలేక పోవుటయును సంభవించుచున్నది. కడ్డలాదు జిల్లాజడ్జి గొబ్బయ్య గారి విషయమును గురించి కఠినముగ వ్రాసిరి. కోర్టునెరుటను సత్యమైన దస్తావేజులు వారి కావున నుంచుకొనియును వాఖలు చేయకుండువాడక యక్రమమనియును విచిత్రమనియును సేను దృఢముగ తెలుపుచున్నాను. ఇది న్యాయాధికులకు ప్రతికూలము. పోలీసు కాఖవారి కవమానకరము. ఈకోర్టు తొలగించుట పోలీసు ప్రధానాధికారినిర్దిష్ట యున్నదనియును దస్తావేజులు మొదలగువానిని కమ్మి చేసిపోయి బద్దమై రుపు చేయబడుదురని ప్రధానాధికారి ప్రకటించుట ముఖ్యమనియును రాబర్టునుగారు తెలిపిరి. ఈవిషయమునందు పోలీసువారి వలన గలుగుచున్న యుపద్రవము సకల మూలకు తెలిజ్జయున్నది. కాని నిష్కపటస్వభావముతో గాబట్టును గాన ద్రవ్య చెప్పెడివారిరుదుగ నున్నారు. పాలకులు లేని విద్యులులను జేసి ధర్మగర్భమును జేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

విశాఖ మహా సంగ్రామము

(రైతుల విజయము)

భాగ్యంశు

మిత్రమండలివారి బంగారు నిలువ

లండను, జనవరి 9.—జగ్గన వ్యాపారము 125954000 పానుల నిలువల బంగారమును కలిపి మిత్రమండలివారి కుండ్ల 557702000 పానుల నిలువల బంగారము గలదు. ఇందులో ప్రతిభావారికి 164915000 పానులు.

లాంఛన్ బంగారు

లండను, జనవరి 9.—ఆంగ్ల ప్రధానమంత్రి లండనుకు తిరిగి వచ్చెను. యధ్యక్షులు సందర్శించున గిల్డహాలులో సభ యందు వారు గురువారమునాడు పాల్గొనిరి.

వ్యవసాయ పరిశరములు

లండను, జనవరి 9.—మందుసామగ్రి మంత్రిగారు వారు వ్యవసాయాభివృద్ధికి వ్యవసాయపరిశరములను వృద్ధి చేయుట కొక ప్రత్యేక శాఖ స్థాపించిరి.

లాంకాషైరు బట్టల వర్తకము.

లండను, జనవరి 9.—1914 వ సంవత్సరమునందు లాంకాషైరునుండి 47485 లక్షల గజముల బట్టలు దేశములకు పంపబడెను. 1916 వ సంవత్సరము 52555 లక్షల గజముల గుడ్డ ఎగుమతి యయ్యెను.

ప్రాము

ఆంగ్ల విజయము.

లండను, జనవరి 9.—2వేల గజముల సేనాముఖముతో ఆగానుక ఆఫ్రికా యుద్ధము ప్రతిభావారు పట్టపగలు సరిపించి తీవ్రముగా ముట్టడిచి గార్చి యుద్ధమునందు విశేషములు విశేషముగా విజయించుచున్నారు. ఫలము వెన్నెముక ముందు విజయించి యుండలేదు. శత్రువుల విరోధమును అంతటవంతముగ నుండలేదు. మోక్షించుట ప్రయోగ మత్యల్పముగ నుండెను. మరలనే లెట్లు జగ్గనల తృప్తియందు క్షిణి సమాపించెనో తంతివాడను విజయించిరి. ఒక స్కాటిష్ మైనింగ్ లోగి శత్రువుల దృష్టియందకు బురుజునై వెళ్లి సిగరెట్లు గార్చి తిని చెప్పెను. కొలెరుండి జగ్గనలు విశేషముగ తమ ప్రాణములను గాపాడుకొనుచుండిరి. వీరుతప్ప ఇంకెవ్వరును లేకుండిరి. కంకర భాగములలోనికి బాంబులను విశేషముగా ప్రయోగించియున్న శత్రువులకు విశేషవ్యయము గలిగెను. విమానములు బహువిధముగా పనిచేసెను. అవి చాల క్రిందికి దిగి జగ్గన స్థానములమీద నెగురుచు ఫిరంగిస్థానములను గుర్తించెను.

రుష్యా

ఫాన్సినీపుర పతనము.

లండను, జనవరి 9.—ఫాన్సినీ పురమును జయించి యందు జగ్గనలు సిరిత్ పంక్తుల పడమటి కొనను చుట్టెచ్చిరి. ఈ కొన ఫాన్సినీకి తూర్పున 40 మైళ్ళ దూరమున నున్నది. జగ్గనలకు సిరిత్ నది ప్రక్కను వేలికొనలీయనుగు గట్టున స్థానముగలదు. వీరికిదిగువను అతిబలీయనుగు ప్రూత్ నది స్థానముగలదు. మెకెన్ను రహస్య ప్రవేశింపగోరునెడల ఈ గట్టునకు స్థానములను దాటవలెను. ఈ కార్యము చుస్సాన్యము. ఇట్లు గానియుండెను గాలిక్ పురమునకు దిగువను దాహ్యబు నదిని దాటవలెనని వాటవలెను. ఇది చుట్టింకవ్యయము. డొబ్రూబా యందుగాక ఇతర ప్రదేశములందు మూడు సేనలతో మెకెన్నును ముక్కును నలుపుచున్న సేనాముఖము సిరిత్ నదినుండి మిమికకుమరకు 120 మైళ్లు. ఈ సేనాముఖమునందు సగము పర్వతములందు గలదు. ఈ ప్రదేశము నందు ప్రతి కొండ మీదను తీవ్రముగయుద్ధము జరుగుచున్నది. ట్రోటన్, సిరితు లకు భగ్గనమున శత్రువు తింకను విశేష సేనను నిరోధింప బయలుపరిచెను. ఇంతలో రహస్యముల కిగాకు 20 మైళ్లు చుట్టుకొను విజయము కొంది మందుగడ్డలతో నిండి యున్న ధిమామై 3 మైళ్లు పురోగమము సలిపిరి. రహస్యములకు క్రితమునుండు జగ్గన రక్షణస్థానమును ధ్వంసముచేసి జగ్గనలు రోమేనియనులతో యుద్ధమునకు బూనుకొనుట యందలి ప్రతిఫలమును జూపెదరు.

రహస్య విజయము

లండను, జనవరి 8.—కిగా మిట్రోగ్దుకు పశ్చిమమున రహస్యముల తీవ్రముగ ముట్టడి వాంఛించి జనవరి 5వ తేదీన నదిపై తమస్థానములను వృద్ధిచేసికొని రని జగ్గనల వాయువాగ్రతలన తెలియుచున్నది.

కిగా రంగము

లండను, జనవరి 9.—కిగా రంగము తీవ్రముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరుగుచున్నదని జగ్గనలు ప్రకటించిరి.

రహస్య రంగము

లండను, జనవరి 9.—రహస్యవా ట్టు ప్రకటించిరి.—కిగాకు పశ్చిమమున మేము శత్రువుల యనస్కందమును వ్యర్థపఱచి ద్వైనానది పశ్చిమభాగమున ద్వైన్సు—కు త్తరమున ఒక దీనిని వశపఱచుకొంటిమి. ఆయిటజ్ నదికి దక్షిణమున శత్రుప్రయత్నముల వ్యర్థముచేసితిమి. యూర్ప్రకు పశ్చిమమునను కాకినూలునందును రుమేనియనులు వెనుకకు పోయిరి. కాకినూలు అను పురము కామినోనదిపై నున్నది పుట్టుపంక్తి యొద్దను, సిరిత్ నదిమీదను మేము కొన్ని స్థానములను పట్టుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీ వారి నూతన వర్తక నౌకలు

రోమ్, జనవరి 9.—ఇటలీ వారు నూతనవర్తక నౌకలను నిర్మించుటకు 60 లక్షల పానులను వ్యయము చేయుటకు నిశ్చయించిరి.

బొల్కను

గ్రీసు పరిస్థితులు.

లండను, జనవరి 9.—“టైము” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—రోమునందు తయారుచేయబడిన ఇంకొక సందేశమును గ్రీసు ప్రభుత్వమువారి కేభెన్సుపురమునకు బంపిరి. ఇదివఱకు మిత్రమండలివారి డిగిరవిషయముల నన్నిటిని 48 గంటలలో జరిగింపవలెనని దానియందు చెప్పబడి యున్నదట.

ఆఫ్రికా

ఆఫ్రికా యుద్ధమునందలలు.

లిస్బెన్, జనవరి 9.—క్వీన్స్ గునం దిప్పుకు వచ్చుచున్న వందల గడచిన 50 సంవత్సరములనుండి కనివిని యెటు గనిది యని యందలు నడుచున్నారు.

స్విజర్లాండు

స్విజర్లాండు ముట్టడి

లండను, జనవరి 6.—“జనరల్” పత్రికకు జార్జి విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—జగ్గనలు బహుళః స్విజర్లాండును ముట్టడింపవచ్చునని యొక పుకారు ప్రబలి నది బెర్ని నుండి వచ్చిన తంతివాద్రవకారము తాము స్విజర్లాండు తాటస్థమునకు భంగముగలిగింపమని పరాసువారు స్విజర్లాండుకు నమ్మకము చెప్పినది పరాసు తంతివాద్రవమువున్నది.

చీనా

చీనాయందు జర్మనుల ప్రోద్బలము

లండను, జనవరి 8.—ఇదివఱకు “డెయిలీ మెయిలు” పత్రికకు బెర్ని విశేషకుగా నుండిన వైలుగారు లండను లో నుపవర్ణించుచు వై నాలా కస్తమునాఖయందు ఇంతకు ముందుండిన బ్రిటిషువారు సేననుండు చేరినందున జర్మను ద్యోగులు ఆస్థానములందు ప్రవేశించిరినియు, జర్మనుల కనుకూలముల నెన్నెటటుట జర్మనుధనము విశేషముగా చీనాకు బోవుచున్నదనియు, చీనాయందు దనేక వాద్రా పత్రికలను జర్మనులు వశపఱచుకొనిరినియు, మిత్రమండలివారు తక్షణము వారి విషయమై చర్యతీసికొనుట యవసరమనియు చెప్పిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను మంత్రివర్గము

రాజీనామా యిచ్చుట

మాడ్రిడ్, జనవరి 9.—మంత్రివర్గమువారు రాజీనామా యిచ్చిరి. జగ్గన పక్షవాదులు రోమీయనన్య మంత్రివర్గముతో తగవులాడుటచే వారు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. మంత్రివర్గము వారు విల్సనుగారి సందేశంబు సంగీకరింపకుండుటచే నీతగవులు గలిగెను.

జర్మని

బెర్లినులో ఆమెరికనుల వింగు.

ఆమెరికను రాయబారి యుపన్యాసము.

ఆంస్టర్డామ్, జనవరి 9.—బెర్లినునందు జరిగిన ఆమెరికనుల విందు సందర్భమున ఆమెరికను రాయబారి జిగార్డు గారు, జగ్గన సహాయోగ్యములందు బెర్లిన్ హాల్స్, హిం డెన్ బర్గ్, లెండెన్ డాఫ్, ఎడ్మిండ్ కెనెల్లి, హోజెన్ డాఫ్ గా స్థలంబునంతకాలము యునైటెడ్ స్టేట్సువారికిని జగ్గనీకిని సఖ్యము వెంపొందుచుండునని చెప్పినందున ఆతనిపై రెపంట్లో ప్రభువు కోపముతో “ట్రాగిస్ టీలంగు” పత్రికకు వ్రాసి ను. తటస్థజేరాయబారి ఈవిధముగ కొండటిపేర్లను నూచించి వీరివలన సఖ్యము వెంపొందుచుండినదని చెప్పుచుండదనియు, యునైటెడ్ స్టేట్సునా రిప్టపవని ఇతరులపేర్ల చెప్పబడిన యెడల నేమి జరుగుననియు రెపెంట్లో ప్రభువు గారు వ్రాసిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సువారు జగ్గనీసందర్భమున రాజకీయాశయమును ఫలింపజేసికొనుట కేరించు జరిగిన టైంలవచ్చు ననియు వారు మడిచిరి. విందుకు హాక్రీక్, హోల్ఫ్ డెన్ బర్గ్ మున్నగువారు వచ్చిరి.

రాయబారి సంజాయిషి.

వాషింగ్టన్, జనవరి 9.—ఆమెరికను రాయబారి బెర్లినునందు విందుసందర్భమున ‘యుద్ధ ముంధమై నది మొదలు యునైటెడ్ స్టేట్సువారికిని జగ్గనలకును ఇప్పుడున్నంత సఖ్య మిదివఱ కెన్నడు నుండలేదను వాక్యములను పలుకుటను గూర్చి సంజాయిషి ఈయవలయునని యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వపు రాజకీయశాఖవారు జగార్డుగారికి వ్రాసిరి.

(0)

సా ని క వార్తలు

(0)

జరుగబోవు సంగతులు.

జనవరి 16 వంగళవారము.

చెన్న పురి నగరపాలకుధ్యనంబు సమావేశము.

సాయం. 5-15 గం.

జనవరి 20 శనివారము.

సాంవత్సరిక జంతుప్రదర్శనము (జిఫ్తావా) సాయం 8-గం.

జనవరి 21 ఆదివారము.

శ్రీవిశేకానందస్వామి వర్ధంతి.

ఫిబ్రవరి 6 వంగళవారము.

కాసనసభా సమావేశము

ఉద. 11 గం.

(0)

క్రొత్త వకీలు:— హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులు సర్ జాక్ వాలిసు సదాశివ ఆయ్యరు, శేషగిరి ఆయ్యరుగార్లు బారిష్టరు టి. ప్రకాశము గారి వివాహమునై తల్లూప్రద పానకాలరావుగారిని హైకోర్టు వకీలుగ నెన్నుకొన బడుటకు నుత్తర వాసిరి.

ప్రాధనరు రామమూర్తినాయకుగారు:—

క్రిష్టియనుకళాశాల విద్యార్థుల రాత్రిపాఠశాలల సహాయాధ్యమున, మరి యొరు రాత్రిపాఠశాలల సహాయాధ్యమున లేపటి గురువారమునాటి రాత్రి నాయకుగా కొక ప్రదర్శనము నిచ్చెదరు.

(0)

బహుమానము:— మదరాసు దొరతనమువారి పైనిక కార్యదర్శి రామమూర్తినాయకుగారి కొక బంగారు పతకమును పంపించుచు నిటుల వ్రాయుచున్నారు. మదరాసు యుద్ధనిధి యధ్యక్షు లగుటవలన, ఈ నిధిచందాదారుల తరఫున గవర్నరుగారు మీరీయుద్ధనిధికిచేసిన సహాయాధ్య వికొలది సన్మానమును స్వీకరింపగోరుచున్నటుల నన్ను మీకు వ్రాయ మనిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(౧) (మా విలేఖను వర్తమానం.)

బొంబాయి

పి. డబ్ల్యు. డి. శాఖ పునర్నిర్మాణసంఘము బొంబాయి, జనవరి 9:— పై సంఘమువారి నిన్నటి విచారణయందు బొంబాయి పోస్టుట్రస్టు అధ్యక్షులు సర్ ఎఫ్. జడ్. ప్రాబ్ట్ గారు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీరు ధ్రువాన సూరియోత్ గారును, పూనా ఇంజనీరింగు కళాశాల ప్రిన్సిపాలు ఆర్కె గారును, నిల్వారీనూ టెక్నికల్ ఇంజీన్యూరు ప్రిన్సిపాలు డాసగు గారును పరిక్షించబడిరి. హిందూదేశమున గొప్పకట్టడముల నిర్మాణమును హిందూదేశములోనివాచితేతనేతీయందునంతటిస్థితి హిందూదేశమునకింకనుగలగలేదనియు, ఏదేశములందునుభ్యుక్తాద్యాలయములగలిగి హిందూదేశమునందువనిచేయుచు విశేషధనముగల కంపెనీలచేతనే ఈపనులు చేయింపవలసి యున్నదనియు స్పష్టముగాను చెప్పిరి.

చిరుతపులిని చంపుట.

కరాచీ, జనవరి 9:— సింధులో అరణ్యముల డిస్ట్రిక్టెస్టేట్లకు క్యూమసుగా రిట్లు డెయిలీ గెజటునందు ప్రాసిది:— 2 వ తేదీనాడు ఇద్దలు పేటకాండ్రు పేటకుక్కలతోను ఈటెలతోను ఒక మగచిరుతపులిని చంపిరి. దానిబాడపుతోకకొనవఱకు 8 అడుగులు.

బంగాళము

బలవంతముగా సామ్యు తీసికొనుట కలకత్తా, జనవరి 9:— తారాపాద భట్టాచార్య అను నతడు హరచంద్ర అనునతనియొద్ద ఆరాజకొద్యమునకు 7 వేల రూపాయలను బలవంతముగా బెడరింపులతో తీసికొనెనని కేసు రాగా కోమిట్టి సెషన్సుజడ్జిగారు భట్టాచారికి 7 సంవత్సరములు కఠినశ్రమ విధించిరి. ముద్దయి అప్పీలుచేసెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

భరిణము

బోగోంద్రవాధనారి యను కనిస్టేబులు నాడియాజిల్లాలో శివపూరు దోపిడీయందు హత్యచేయబడినది. అతనితల్లియు విధవయునగు కమలసుందరి దాసి అనునామెకు యావజ్జీవమును, నెలకు రూ 11 యల చొప్పున భరణ మిచ్చుటకును మరణించిన కనిస్టేబులు ఋణములను తీర్చి చేయుటకు 300 రూపాయల నిచ్చుటకును హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి.

పంజాబు

పంజాబు పటాలము

లాహోరు, జనవరి 9:— విద్యావంతులలో ననేకులు సామ్రాజ్యసేవ చేయుటకు సేనలోజేర గుత్తాహులై యున్నారని పత్రికలవలన విడితెలుగుచున్నది. బంగాళీపటాలములు విద్యావంతులవలననే యేర్పడినవి. ప్రస్తుత విషమస్థితి యందు విద్యావంతులను జేర్చి పంజాబునందుగూడ పటాలముల సేర్పడచుటకు పంజాబు లెస్సెంటు గవర్నరు గారు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున నుత్తీర్ణులైన మెట్రిక్యులేట్లు, పట్టపర్షిషాభద్రులనుపటాలమునజేర్చుకొనుట కేర్పాట్లు చేయబడును. మరతులు పూర్వపు మరతులవలెనే యుండును గాని వీ రీయుద్ధాంతమునఱకు పనిచేసి అనంతరము ఇష్ట మున్నయెడల సేనయందు దుండవచ్చును. పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశపరీక్ష నిచ్చినవారు కళాశాలయందు జదివినను జరుగకున్నను పటాలమున జేరవచ్చును. శాంతికాలము నందు 16 నుండి 25 సం వత్సరములవఱకు గల వారిని సేనయందు జేర్చుకొనుచుండిరి. కాని యుద్ధకాలమున 25వందకు మించినవారినిగూడ జేర్చుకొనుచున్నారు. పటాలపుత్ర మమునుగూర్చిన విషయము హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కుమ్మతి నొందెను. ఎంతయిది సేనయందు జేరుదురో తెలిసికొనవలెనని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి ప్రాసిరి. కళాశాలల ప్రిన్సిపాలును నగరముల డిస్ట్రిక్ మిషనరీలును జనులకు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశములను తెలిపి దరఖాస్తులను తీసికొనవలెనని పంజాబు ప్రభుత్వమువారు తీర్పు చేసిరి.

ఆనిబీసెంటు వర్తమానము

ఆగ్రుల అవ్యుత్ స్వాగతము

(మా స్వకీయ విలేఖను యొద్దనుండి.)

రాజమండ్రి, జనవరి 9:— బోకప్రభాతి గాంచిన ఆని బీసెంటుగారు నిన్నటి రాత్రి 8 గంటలకు మెయిలు బండిలో మా పురమునకు విజయముచేసిరి. వారితోగూడ ఆమె తమ్మలైన, జీనగాజనానాగారును, వారి మరనభర్త పల్లియు, ఎన్. ఎన్. సుబ్బారావుగారును వచ్చిరి. బండి దిగినపిదపనే పురజులును, నామెలయు, విద్యార్థులును, వక్తరులును వైకటోపేతరును స్వాగత మొసంగి, బాండు వాక్యములు ప్రాసించుచు, ప్రశస్త్యలును పిపములు ప్రకాశించుచుండ 'బీసెంటుగారి జయ' యని ధ్వను లాకనమునందు చుండ వారందరిని పితములవై గూర్చుండ వెళ్లి హారతు లిచ్చి పుష్పమాలలంకృతులక గారించిరి. పిమ్మట వీరిని మోటారు బండ్లవై గూర్చుండబెట్టి, మహా వైభవముతో నూకేగించి, చక్కగ నలంకరింపబడి, బోకమాన్య బాల గంగాధర లిల్ గోఖలేయన్నును దేశోద్ధారకుల పటములతో వెలయుచున్న సత్కవ్వులు గున్నేళ్లరవావుగారి దివ్య సౌభుకందు నిడి యించిరి.

నేటి ప్రాతకాలము 8 గంటలకు ఆనిబీసెంటు అయ్య గారు గోదావరీతీరమున కొత్తగనిర్మింపబడిన గొప్ప జేగాలో స్వరాజ్యమును గురించి యుపన్యాసించిరి. సభ ప్రేక్షకులలో క్రెస్టియన్ హోమెను, నిలుమటలైన వావు లేరుండెను. చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహులు గారగ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. బాలికలు బాతీయనీతులు పాడిరి. కనవత్త శ్రీరాములుగారు స్వరాజ్యసమితి వారి పక్షమున స్వాగత పత్రమును చదివిరి. సభ్యులందరును వైతన్యహేతులై విసూటయ్యగారు యభంగ తరంగతుంగాభిరీ గంగాకల్లాల ప్రవాహ వేగ ప్రక్రియయై యెప్పుడున్న నిరాఘాతాగ్నితోపన్యాసమును నాలకించిరి. ఉపన్యాసానంతరము కరతాళ ధ్వనులు మిన్ను ముట్టెను. బాలికలు హారతు లిచ్చిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

సాయంకాలము 4-30 గంటలకు దివ్యభావసమాజము వారి పనిని గురించి సమస్తవిద్యార్థుల హృదయాకర్షితమైన గంభీరపన్యాసమును నొసంగిరి.

మెయిలుబండియొద్ద బీసెంటుఅయ్యగారు, వారిమిత్రులును యేలూరునకు వెళ్లిరి. పురజులును, ప్రముఖులును నామెను పాగనంపిరి. పూజ్యురాలగు ఆనిబీసెంటు అయ్యగారి స్వాగతవిషయమై న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు లేనిధమైన సాహాయ్యము చేయకపోవుట మాడగ బహు ఆశ్చర్యముగ నున్నది. వారివద్దకు అద్దంకి ముఖ్యప్రాణాధికారులు పోయి కోరక సుబ్బారావుగారు ప్రకటనపత్రముతో సంతకము చేయవలయు, అగ్రాససాధిపత్యము వహింపవలయు, ఏనిధమైన ధనసాహాయ్యము చేయవలయు చెప్పిరి. కాని నిన్నటి రాత్రి బీసెంటుగారిమేడలో పూలహారము చేయుటకు సిద్ధయిరి. ఇదివరలో పంతులుగారు రట్లు చెప్పటవలన పురజులు నేడగ్రామసాధిపత్యము వహింపుచుని కోరలేదు. చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహులుగారి నే కోరిరి.

బంగాళాదేశమున విద్యాభివృద్ధి

1916 వ సంవత్సరమునందు విద్యకొరతకు వ్యయ మెక్కువయ్యెనది. విద్యార్థుల సంఖ్యయును, పాఠశాలల సంఖ్యయును పెరిగినవి. పాఠశాలల సంఖ్య 46770 యైనది. విద్య నేర్చుకొనుచున్న బాలసంఖ్య 1559728; బాలికలసంఖ్య 284813; అనగా బాలురసంఖ్య 24 వేలు; బాలికలసంఖ్య 20 వేలును ఎక్కువయ్యెనది. విద్యాభ్యాసముందలి నలుగురు దోయ్గులు సేనయందు జేరిరి. వారిలో నొకడు కేతువులకుచిక్కినని నమ్ముచున్నార యుద్ధ మారంభమొకవేళకు చిన్న యుదోయ్గుల లండనును విచ్చిక్ సేనయందు చేరిరి. రెండు కళాశాలలను తీసికేసిరి. కాని కళాశాలలలో జనువుకొను బాలుర సంఖ్య 15921 నుండి 17226 యైనది. చెన్నపురి, బొంబాయి పంజాబు, బీహారు, ఒరిస్సా, సంయుక్తరాష్ట్రములలో కలసి ఎన్ని సెకండరీ పాఠశాలలుగలవో అన్ని సెకండరీ పాఠశాలలు బంగాళదేశమున గలవు. దానిలో జనువు విద్యార్థుల సంఖ్య 372020, 3285 పాఠశాలలు కొత్తగా స్థాపింపబడినవి. వానిలోని విద్యార్థులసంఖ్య 112409. మహామర్రియ విద్యార్థులసంఖ్య 803689 నుండి 824250 కు ఎక్కువయ్యెనది. పాఠశాలలలో జనువు ప్రతి 5 మంది మహమ్మదీయ బాలురకు ఒక మహమ్మదీయ బాలికచొప్పున పాఠశాలయందు చదువుచున్నారు.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గజెట్టు.

జనవరి 9 ముగళవారము

కమాండరు ఆల్ ఫ్రెడ్ స్టీ మెన్సు బాల్ ఫరు గారు జనవరి 1వ తేదీనుండియు గవర్నరుగారి శాసన యంగరక్షకులుగా తీసికొనబడిన

ప్రాంతవాసుడీ ఐ.సి.ఎన్. గారికి మూడుకోటి లభకముగ నెలవీయబడిన.

ఆర్. డబ్ల్యు. డేవీసుగారు నరల యువోగ్యయున జేరిరి.

నెలవునండి కచ్చిపిమ్మట రాబర్టు రిలియను డేవీసుగారు బంపురము డివిజనునకును, బంపురము ఏజెన్సీ డివిజనునకును నియోగింపబడిరి.

స్కూల్లో కమిషనరుగ పనిచేయుచున్న ఇండియను సివిల్ సర్వీసు యువోగిని (చుదగాను) శాఖ డివిజను 12 తేదీనుండి తన యిచ్చును వచ్చిన పదవికి నియోగి. యట కిండియా దొరతనమువారు చుదగాను దొరతనమువారి కధికారి మిచ్చిరి.

ఎన్. హెచ్. స్టేటరుగారి నిండియా దొరతనమువారు వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖయందు స్పెషలు మ్యాజిస్ట్రేటుగా నియోగించిరి.

కడ్డబాదు జిల్లా జెయిలు ఆఫ్ఫీసు నూపరి. లెండెంటు జె. ఎ. మించాలుగారు 48 దినములు ప్రిలిలేజీ నెలవును పిసికొనిరి.

పోలీసు ఆసిస్టెంటు నూపరి. లెండెంటు సెనియోర్ రాయల్ గార్డ్స్ డెప్ గారు మరల యువోగ్యములో జేరిరి.

మొదటి తరగతి సబ్బాజేటు జడ్జి ఆడచుప్పలయ సాంబమా ర్తి అయ్యగారు చుదగాను స్కూలుకామి కోర్టు మాడవ జడ్జిగా నియమింపబడిరి. సు. ప్రా.

మొదటి తరగతి జిల్లా మున్యు ఆఫ్ఫీసర ఆయ్యగారు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు మాడవ తరగతి సబ్బాజేటు జడ్జిగా నియమింప బడిరి. వీరు గుంటూరు సబ్ కోర్టుకు నియమింపబడిరి. (జనవరి నెలఖరునుండియు.)

జె. అల్బర్ట్ రహమాన్ ఖాన్ సాహేబు బహద్దరుగారు ప్రాచీనుమొద నాల్గవ తరగతి పోలీసు నూపరి. లెండెంటుగ నియమింప బడిరి.

కడపజిల్లా మొదటితరగతి న్యాయాధికారి, ఎర్నెస్టు పాకెట్ హోము - న్యా. ఐ. సి. ఎన్. గారి కాంగ్లభాషలో స్వదహారి సాక్ష్యమును పిసికొనుట కధికార మొనరుబడిన.

చిత్తూరు జిల్లా, పలనెరుతాలూకా ఇర్రాదారు మేజిస్ట్రేటుగా పనిచేయుచున్న ఇండియను గారు. పూర్తి రామయ్యగారు రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడి మొదటితరగతి నేడ్గుల క్షేమిటరెప్ప కల్కిన రెండవ తరగతి న్యాయాధికారి చుధికారము లన్నియు నొసరుబడిరి.

ఈక్రింది యువోగ్యగ్గులు గుంటూరుకు ప్రత్యేక న్యాయాధికారులుగ నియమింపబడిరి. రాబర్టు పిమ్మటజిల్ గారు, బాల్ పూర్తిరామయ్యగారు, చిరుమామల్ల భానుప్రసాద రావు నాయుడుగారు, లింగమర్రి వరహా సామనయ్యగారు, పుష్పలారి నరసింహులుగారు, మూటపల్లి సుహమ్మగు మాస్టే సుసాహేబు బహద్దరుగారు, పాక్షురీ లక్ష్మయ్యగారు, చుదాదోమయిల్ మార్ ఉద్దీన సాహిబ్ బహద్దరుగారు.

హొల్లియమ్మగు రాజా సాహేబు టెగమి బహద్దరుగారిని గుంటూరు పట్టణమునకు ప్రత్యేక న్యాయాధికారిగ నియమించి, గవర్నరుగారు, వారికి మొదటి తరగతి న్యాయాధికారి యధికారముల నేగాక ఆయధికారముల నతడు గుంటూరుపురమున కేర్పరపబడిన న్యాయాధికారుల బెంచి కర్ఫుడుగ నుపయోగించుట కధికార మొసంగిరి.

క్రిమీలు ప్రాసీజరుకోడు నందలి 26వ సెక్షనునందలి 1వ సబ్ సెక్షనుక్రింద జేయబడిన కొన్ని సేరములను గాని అన్ని సేరములనుగాని సర్క్యూలిగా విచారించుటకు గుంటూరు బెంచి న్యాయాధికారులందరికిని గవర్నరు గారు మొదటి తరగతి న్యాయాధికారి యధికారముల నొసంగిరి.

కస్తము అసిస్టెంటు కలక్టరు టి. హెచ్. పొట్టు గారికి మెడికలు స్పెషిలేటుమొద మూడుమాసములు నెలవీయబడిన.

వైస్సు కాంగ్రెసు

మహారాజుగారు తేరచుట.

రెంగురూరు, జనవరి 10:— సెంటులుకాతేజహాబుగారి నేటి ఉదయము మైసూరునుహారాజుగారు ఇండియను వైస్సు కాంగ్రెసుమొక్క నాల్గవ సాంవత్సరికసభను ప్రారంభించిరి. హిందూదేశమునంద నేకభాగముల నుండి యనేక శాస్త్రీయ విద్యావంతులు సభకు విచ్చేసిరి.

సర్ జార్జి బార్నిసుగారు.

(1)

దీక్షాభివృద్ధికి వచ్చిన సమయమును జూచుట.

సామ్రాజ్య కాన్వెన్షన్లకు సభ్యులగు సర్ జార్జి బార్నిసుగారి నాదరించుటకు నిన్నటి సాయంత్రమున దక్షిణ భారతమున వచ్చిన సభ్యులకు మంత్రిమంత్రి నొకసభ జేరి. సభ్యులందఱు గావున హాజరు పట్టి తాగ్ రామస్వామి గారు వారి నాదరించి సారిత్రామిక సంఘ ప్రయత్నము లన్నియు హిందూదేశ భౌగోళిక స్థితికి శ్రేష్ఠముగ నుపకరించు నని తాత్పర్యము దృఢముగ విశ్వసించుచున్నట్లు తెల్పిరి. తన యువనాశ్రమమున దక్షిణ భారతమున కిచ్చిన ముఖ్యం శిక్షుల నీ క్రింద నుదహరించుచున్నాము.

చర్చములు

మా తోడ్పాటు ముక్తిని పొందవలసినది మా రెండవ కార్యము. దేవుని కొరతలను క్రిందట నావిషయమున దక్షిణ భారతమున హాజరును ఆ వర్తకమున మిగుల వృద్ధి గలిగించినది. పదునవవేల వర్తకములను దొర తనమువారికిఁ జూపినదిగానూ పదునవవేల ఉపకరణముల విలువ మిక్కిలి పెంచినది. బాధకు రూ. 25 ల చొప్పున విక్రయించబడిన దెబ్బ పుట రూ. 75-80 లకు మించిపోయినది. ఈ కట్టెలు కట్టుటగా దొరతనమువారి ఆటవికాభివృద్ధికి "కొన్నాయి" బెరుగునైనది. నమ్మట నాపి జేసిరి. బెరుగునైనది కాక చెట్టులయందాడ ఎంతో ప్రయోజనకారియను లేవనెత్తి ప్రాయమున వాటలు జేసిరి. ఈ సందర్భమున సభ్యులందఱు నా బెరుగునైనది యథా ప్రకారముగా నమ్మకముల జేయుటయే మా ప్రప్రథమ వాంఛితము. మరి యొక సంగతిని మీరు విన్నవింపవలసి యున్నది. దొరతనము వారికి కావలయునని కొనబడు పదునవవేల లన్నియు మిగుల కాక ధరను దీనికొనబడుచున్నది. అందువలన పదునవవేల వారికి విశేషనష్టము గలుగుచున్నది. పదునవవేలకు కొనవలయు తోడ్పాటు మిగుల ప్రియముగా నున్నది. అందుచేత దొర తనమువారు కొను పదునవ వర్తకముల విలువను విశేషముగా పెంచుటవలయును. లేదన్న దొరతనమువారు పైనివలన వలయవని కొను పదునవవేలములు కాక వేరువిధములగు వర్తకముల ని రాటంకముగ నెగుమతి చేయుటకైన యున్న నొకసవలయును. ఈ సందర్భమున నీ రాజధాని వారందఱును మీతో విన్నవించుకొనిన నొకసంగతిని మనవిచేయవలసి యున్నది. ఒకశేత్ర దొరతనమువారు తమకు వలయు పదునవవేలముల ఖరీదును తగ్గింప దలచినయెడల నిదివరలో జరుగు ఆచారము ప్రకారము రెండుమాసములు మాత్రమే ముందుగా దేవులకు సరికాదు. తోడ్పాటు చాల దూరభారములనుండి రావలసి యున్నందున, తోడ్పాటు పదునవవేల ఉపకరణములు మిక్కిలి ప్రయోజనముగ దేవులకు వలయునట్లు మిగుల కష్టముగా నుండుటవలన అధిపతియైన వారు మా సమక్షమున ముందుగా ధరను తగ్గించుచున్న విషయమును దొరతనమువారు తెలియజేయవలయునని వారందఱును కోరుచున్నారు.

సంయుక్త రాష్ట్రమునకు (ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు, బెల్జియం, లక్సెంబర్గ్ ప్రదేశముల కెచ్చటికిని పదునవవేల వర్తకముల సంపాదనను నుత్తరపు మాకు మహావృద్ధి గల్గించినది. ఇందులో కానియోన్, ఇంకయు వ్యవధి లేకనే యాయుక్తముగ కష్టము నగుచేయబడినది. పదునవవేల దేవులకు నిలువయుండవలసిన వర్తకములను పదునవవేలకు చాలావలయునని పదునవవేలకు లేవనెత్తుచున్న వర్తకములను "చెల్లాలి" బెరుగునైనది కష్టములను మూడవమాసముల కాలమున వ్యవధి ఉపకరించునని నేను క్రిందటి నెల 22వ తేదీనాటి కన్వెన్షన్లలో తెలియజేయితిని. ఈ వర్తకములు మిక్కిలి బాధాకరములగు గొర్రె, గర్రము, ఆమెరికా దేశములకు సంపాదించునని నుద్దేశముతో పదునవవేలకు విశేష ఖనవ్యయము చేయుట దిలపించుచుండెనని. ఇంతయు గాక ఈ వర్తకములు సంయుక్త రాష్ట్ర (ఇంగ్లాండు) ములలో విక్రయించబడవలయు. ఇందెలా దొరతనమువారి విషయమున నేమియు చేయవలయునని మాత్రమే మాత్రమే మిక్కిలి నిరూపము నొందితిని. అయినను ఈ వర్తకమునందలి భాగములందఱును ముందు విశేష ప్రయత్నము నాలించి ఈ వర్తకమున సంపాదనములలో దొరతనమువారు మామమస్థితిని జూచి ఈయుక్తపు మామమములవలన నమలులోనికి రాకుండునట్లు లక్ష్యహింపవలయునని మనల విన్నవించుచున్నాము.

ఈ వర్తకముల వర్తకమునం దేమి మరయు తర వర్తకములందేమి రెయిల్వేలలో గాని ఓడలలో గాని వస్తువుల పంపించుటయందు బొందు ఆర్థిక వ్యవస్థలను అవస్థలను విశేషముగ నేను చెప్పవలసిన యవసరము లేదు. ఈ విషయమున సామ్రాజ్యభివృద్ధి అలోచనలకు మేము బద్ధులము. ప్రస్తుతా వస్థకు విచార మొందుకంటే భౌతిక లాభముల మేము భిక్షముగ నాదరించెదము. ఈ వర్తకములలో మేము దక్షిణ దక్షిణముల కొప్పకొనుటలో మున్నందు వర్తక వ్యాపారము లందును, రెయిలుబండ్లలో వస్తువుల పంపుటయందును ప్రయోజనము చేయుటయందును గలుగు బాధలను, నష్టములను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గవలయు లభికారులు జాగ్రత్తపడెదరు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

బకింగుహాము కాలను

బకింగుహాము కాలమును గూర్చి తగినంత శ్రద్ధ తీసికొనవలసినదని మిమ్ముల గోరుచున్నాము. క్రిందటి యువనాశ్రమ స్థాపనపడిన దానికి ఈ బకింగుహాము కాలమున సభికారులు "ఒండు" చే ప్రూడిపోవని ముచ్చుచున్నారు. ఆయెందులకు తీయించి దొరతనమువారు కాలమును కుద్రపరచిన వారు తూర్పుభాగ వ్యాపారాధారి కౌటేయు సహాయము చేసి, వాగుచున్నారు. ప్రస్తుతి మీ కాలము పట్టివచ్చునట్లు కాఖివారి యాజమాన్యము క్రింద నున్నది. రెయిల్వేవారి లాభము నిమిత్త మీ కాలమును ప్రూడి పోవని ముచ్చుచున్నానని జనులనుకుచున్నారు. ఈ కాలమును రెవిన్యూ కాఖివారి యధికారము క్రింద నుంచిన మంచిస్థితిలో నుండగలను.

బార్నిసుగారి ప్రత్యుత్తరము

సర్ జార్జి బార్నిసుగారు తమ ప్రత్యుత్తరమున నిటుల చెప్పిరి. ఆధ్యక్షుల దయాభాగ్యక స్వాగతవాక్యములకు వంద నములు. ఈ సందర్భమున విశ్లేషణలుగల తెంతయు నా నంద దాయకము. మీ యధ్యక్షులు.

సారిత్రామిక సంఘము

నుగూర్చి కొంత ముచ్చటించివారు. ఈ సంఘ మినగరమునకు వచ్చునని నా నమ్మకము. మీలో కొంతమంది సాక్ష్యమునిచ్చెదరని నేను తలచుచున్నాను. ఈ సంఘమువారు భౌతిక భారతీయ పరిశ్రామికాభివృద్ధికి తగిన ప్రూడిని చేసెదరని రాజప్రతినిధిగారి నమ్మకము. ఆనమ్మకము యథాగతముగా పరిణమించునగాక యని నేను నిశ్చయముగా తలచుచున్నాను. ఈ సంఘమున హిందూదేశమునందలి యుక్తపురుషులలో గొందఱున్నారు. వారి సలహా భౌతిక భారతీయ పరిశ్రామికాభివృద్ధి కెంతయు లాభకరముగా నుండునని నమ్ముచున్నాను. మీరు విశేషించిన యంశములలో ముఖ్యమైనది

యుద్ధానంతర వర్తకము

కొలది దినములక్రిందట మాఖియండి మీరు కొన్ని కాగితములు వచ్చియుండవలయును. మీరందఱింక జూడలేదేమో, వానియందొక యుక్తము తక్కిన కాగితముల నేకములును ఉన్నవి. అవి మీరు విలువైన సమాచారమును తెలుపగలుగును. ఈ యంశమున మీరు మా కెల్లవచ్చునట్లు చేయగలిగినదియు నిందుక దెల్పెదను. ఈ యంశమును గూర్చి మీరు వర్తక సంఘ మున్న వర్తక సంఘములతోపాటు నానియుద్దేశముల నంపి యుండవచ్చును. కాని అంతకంటెను మాకు కొన్ని వివరము లభిక్షముగ గావలెను. తక్కిన ప్రదేశములలోవలె నిచ్చోటనుగూడ విశేషముగ దొరకు వర్తక సామగ్రి యుండవచ్చును. మీ విషయమున మాకు విశేషముగ సహాయము చేయవలసినది. ఈ సమస్య లొక్కొక్క వానినై దిగుమతి గుంకములనుగాని యెగుమతి గుంకముల గాని విధించిన నేమి సంభవించు నను ఈ సంగతిని వేరు వేరుగా మీరు కనుగొని మా కాసహాయమును తెలుపవలెను. ఇదివరలో నీ సంగతిని గూర్చియే ఇండియా దొరతనమువారు మిమ్ము గోరియున్నారు. మీ సంఘమున నొక్కొక్క వ్యాపారమున కొక్కొక్క యధికారియందును గనుక నా యా వ్యాపారములలోగల సంగతిని విశేషముగ నాలించించుట మీ చేర్చువలగలరనియు, యథాసంతక మెట్టి మార్పులైన జేసిన నీ వ్యాపారములకుని యెల్లు పట్టించునది ఇష్టమున్న యథాగత సంగతులన్నిటితో బాటుగ మీరు తెలుపగలరనియు ఇండియా దొరతనమువారు మిమ్ముల గోరిరి. ఈ విషయమున మీరు చెప్పు సలహాలను బాగుగ నాలించి చేయవలయునని హెచ్చరించుచున్నాను. సాధారణముగ వర్తకపు మరకు లన్నియు నభ్యంతర నీయములనుట యందును, ఇవన్నియు నష్టముకంటె విశేష లాభకరములగు నుండునట్లు లాలించించుటయే మంచినదనుటయందును మీరందఱు నాతో నేకీభవించెదరని నమ్ముచున్నాను. నేనీ విషయమును గూర్చి రాజీలో నేమియో చెప్పినట్లు మీ యధ్యక్షులు నూచించివారు. ప్రాతని యగు మాత్రమున నన్ని యభిప్రాయములను నష్టములని భావించకుడు; వర్తకము నందు స్పష్టముగ గనుపడని తక్కిన భాగములు గూడ స్పష్టముగ

నుండు నొకటిరెండు భాగములందలి మార్పులతో విశేషముగ మార్గలవని నేను కరాచీలో జెప్పితిని; అటుల జెప్పుటలో విశేషముగ తెలియజేసి ఆ భాగములనుగూడ మీరు విశేషముగ తెలిసికొని యేమైన మార్పుల కుపక్రమించుట మంచినదని నా తాత్పర్యము.

చర్చములు

తోడ్పాటు పదునవవేల ఉపకరణముల విలువ యధికముగ నున్నదని మీ యధ్యక్షులు తెలిపిరి. ఈ సంగతి మిగుల ముఖ్యమైనదని దొరతనమువారు తలచుచున్నారు. ఈ స్థితి యందెటుల జేసిన యుక్తముగా నుండునో యటుల జేయవలయునని హిందూదేశ దొరతనమువారు స్థానిక దొరతనము వారును ఆలోచించుచున్నారు. "కొన్నాయి" బెరుగునైనదిగా విలువలో నమ్మకముల దొరతనమువారునియోగించినది మీరు తెలుపుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాను. వర్తకములను, ఈ బెరుగునైనది తీసికొనుటయందు రెయిల్వే అధికారులు చాస్త్రీల నిండు కత్తిరించి సాకగ్యము లభిక్షముగ చేయునట్లు లను, సాధ్యమైనంత వరకు బాధలను నష్టములను తగ్గించునట్లును ఇండియా దొరతనమువారు రెయిల్వే అధికారులకు ప్రాసించుచున్నారు. దొరతనమువారు తీసికొను వర్తకముల విలువ హెచ్చించుటకుగాని పైనివలయుపయోగమునకు తక్కువవిలువగల వర్తకముల నంపుటకుగాని దొరతనమునా రొప్పకొనవలయునను సంగతులలో మొదటిది.

వాలించనములో నున్నది. మీరు సంప్రత్తికరములగు మార్పులును జరిగినవి. కాని రెండవది మాత్రము జరుగనేరదని చెప్పుటెంతయు విచారకరము. విలువలలోని మార్పులను నాలుగు మాసములకు ముందుగా దొరతనమువారు మీరు తెలుపవలయుననుటంత సమంజసముగా లేదు.

సంయుక్త రాష్ట్రమునకు తప్ప తక్కిన ప్రదేశములకు వర్తకముల సంపాదనను ఆకస్మిక యుక్తపురుషుల మీకు విశేషనష్టము గలిగిన దనియు, అవస్థులు జవానునకును, ఆమెరికానును పంప నుద్దేశించబడినవనియు, మామమముల వ్యవధి నీయవలయుననియు మీరు చెప్పుచున్నారు. ఈ విషయములలో నేను నాచే నైనంత సహాయమును చేసెదనుగాని ఈ యా సహాయముల చేసెదనని చెప్పలేను.

పిమ్మట మీరు బకింగుహాము కాలము గూర్చి చెప్పితిరి. ఈ సంగతి గూర్చి యేమాలోచించుటకు నా కా ధూగోశవిషయములు బాగుగ తెలియవు గాని స్థానిక దొరతనము వారి నీ సంగతిలో తగినంత శ్రద్ధ తీసికొన గోరెదరు.

పిమ్మట సభ ముగిసెను.

చిన్న పురుగులు

124

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగులు, వెండుకులూరులు, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

కాతకులారా! ఈ పురుగుల క్రిందియున్నవి, పిది పిరామములకు మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నెలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడి యుండును.

తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగులకు, అతివ్యాధి కలుగజేసిన తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినట్లు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిగోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించక ఉపేక్షించిన అచి కాలమున నే బట్టల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినట్లును, కావున నిట్టి పరమశక్తిపురుష

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును పోగొట్టును. వెండుకులను గాలినిచ్చుడు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ నుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలకు తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు.

నెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
" 8-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0
ఉ చి త ము.

ఈ నుగుణముల రుజువుపరచుటయి, అర్జునాచిటి పంపుకొనువారి కెల్ల ఒక పారి నాడుకొనుటకు సరిపోవునంత మానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—
అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,
సెం 185, జమ్మనపేట పేట, బొంబాయి.

THE GREAT WAR.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

The Premier's Return to London.

LONDON, January 9. Mr. Lloyd George has returned to London. He will speak at the Guildhall War Loan meeting on Thursday.

Munitions and Agricultural Machinery.

LONDON, January 9. The Minister of Munitions has created an Agricultural Machinery Branch, to deal with the manufacture of machinery and implements, which is classed as munition work.

Allies Holdings of Gold.

LONDON, January 9. The Allies' holdings of gold are estimated at £557,702,000 compared with £125,954,000 announced by the German Reichsbank. The holdings of the British Empire amount to 164,945,000.

Lancashire Trade.

LONDON, January 9. The Board of Trade returns show that Lancashire shipped 5255 and half million yards of cotton cloth in 1916 against 4748 and half million in 1915. Exports of grey cloths fell off but bleached, printed, and dyed goods increased.

CHINA.

German Influence in China.

A Lecture in London.

LONDON, January 9. Lecturing in London, Mr. Wile, formerly Berlin correspondent of the "Daily Mail," declared that Germans had filled many appointments in the Chinese customs vacated by Britons who had enlisted, and that German capital was flowing freely into China in order to obtain concessions. Germans had also acquired many newspapers in China. He urged immediate joint Allied action with regard to the matter.

SPAIN.

Spanish Cabinet's Resignation.

Attack of Pro-Germans.

LONDON, January 9. MADRID.—The Cabinet was resigned. The resignation follows on a violent Pro-German attack on Senor Romanones' Ministry, consequent on its refusal to support President Wilson's note. For instance, the Pro-German Journal, "La Nacion," recently published an interview with a high diplomat, understood to be the German Ambassador to Madrid, declaring that submarining of Spanish ships would be a severe lesson to Spain in view of the action of Senor Romanones in siding with the Allies and not taking the chance of mediating in the war. The opposition organ "La Epoca" thereupon declared that Spain could not accept lessons from foreigners.

AUSTRALIA.

Greatest Floods.

LONDON, January 8. BRISBANE.—The floods in Queensland are the greatest for half a century. Pianos are lodged in trees at Clermont.

ITALY.

Italy's New Shipping Construction.

LONDON, January 9. ROME.—Italy is assigning six millions sterling for the construction of merchantmen in 1917.

FRANCE.

Allies in Conference.

Eastern and Western Schools.

LONDON, January 9. The conclusion of the Allied Conference in Rome coincides with the revival of the controversy between the so called eastern and western schools. The view that Allied action in the east ought to be restricted at present, pending the breaking of German power in the west, where the main enemy forces are concentrated, is strongly supported. On the contrary, it is maintained that it is now as vitally important as ever to sever connection between the Central Powers and Turkey. There is much speculation, especially in Paris, whether any decision on this question was reached in Rome.

Rumours of Probable German Attack.

LAHORE, January 9. LONDON, January 8th.—The "Journal's" Zurich correspondent says that rumours are current in Switzerland that a German attack is probable. A Paris message says that, according to a telegram from Berne, France has reassured Switzerland with respect to neutrality. —(C. and M. Gazette.)

AMERICA.

An American Banquet in Berlin.

U. S. Ambassador's Speech.

LONDON, January 9. AMSTERDAM.—Count Reventlow, in the "Tages Zeitung," is infuriated at Mr. Gerard's remark at an American banquet in Berlin, in which the Ambassador

said he was confident that the best relations between the United States and Germany would continue, while such excellent leaders as Bethmann Hollweg, Hindenburg and Lendendorff and Admirals Capelle and Holtzendorff remained at their posts. Count Reventlow declares that it is unprecedented for a neutral Ambassador during war time thus to single out names, and says there is an unmistakable menace in implication of what will happen in the event of other men coming whom the United States does not like. He concludes by declaring that the banquet was equivalent to a demonstration in honour of the United States attacking her political aim in regard to Germany. The banquet was attended by Helfferich, Hoer, Dernburg and other prominent men.

GREECE.

Fresh Allied Note.

LONDON, January 9. The "Times" understands that a fresh Allied note drafted in Rome has been despatched to Athens. It is understood that it demands prompt compliance with all previous demands within forty-eight hours.

BRITISH FRONT.

A British Daylight Raid.

Enemy's Third Line Reached.

LONDON, January 9. Correspondents at headquarters describe a daylight raid south-east of Arras carried out by English and Scottish troops on a front of two thousand yards, after very severe bombardment. The results were unexpected, and the opposition was very slight, especially lack of machine gunning. Telegrams describe the uncanny ease with which our troops reached the German third line. A Scottish officer said he mounted the parapets of a third line trench and smoked a cigarette. Nothing was visible apart from a few Germans scurrying for their lives in the distance, and the whole business seemed unreal. There was much bombing of dugouts, in which Germans suffered considerably. Aeroplanes co-operated most audaciously in the raid, flying very low over German positions and spotting most marvellously for guns.

RUSSIAN FRONT.

Artillery Duels Near Riga.

LONDON, January 9. A German wireless communique reports lively artillery duels near Riga.

New Positions Taken Up.

LONDON, January 9. A Russian wireless communique says:—We threw back the enemy offensive westward of Riga and captured an island in the Western Dvina river, north of the Dvinsk, seven machineguns and four trench mortars. We defeated attacks south of Otuz river. The Rumanians fell back six versts west of Monastir and Kachinul on Kimino river. We took up new positions on the line of Putna and Sereth Rivers.

Successful Russian Attack.

German Official Statement.

LONDON, January 9. A wireless German official statement says that the Russians strongly attacked the west of the Riga-Mitau road and extended their gains of the 5th instant, on the river.

SOUTH EASTERN FRONT

Enemy's Capture of Focsani.

Russia's Defensive Position.

LONDON, January 8. By the capture of Focsani, the Germans have turned the western extremity of the so called Sereth line, which runs forty miles eastward from Focsani, but the Russians who have been maintaining the heart of the fighting while the Rumanians have been refitting in their rear, have another defensive position along the river Sereth, behind which there is the formidable line of the river Pruth. Both rivers will have to be forced before Mackenson will be able to enter Russian territory unless he attempts the hazardous crossing of the Danube from Dobrudja below Galatz. The length of front on which Mackenson is operating with three armies, exclusive of Dobrudja, is 120 miles between the mouth of the Sereth and the Gyimes Pass. Half of this front lies in the mountains where fighting has consisted of a succession of isolated heights. The enemy has still to face the main positions on heights west of Trotus and the Sereth. Meanwhile the Russian have secured heartening success twenty miles west of Riga, where a spirited advance over frozen marshes has carried their line forward at one point four miles. Despatches from Petrograd indicate that the Russians are very hopeful of making Germans pay dearly for their Rumanian operations by shattering the whole fabric of the German defence in the north.

The Government of India have sanctioned the grant of a pension of Rs. 11 a month for life or till remarriage to Kamini Sundari Dasya, widowed mother of the late constable Jogendra Nath Sur, who was murdered by certain participants in the dacoity committed at Shibpur, district Nadia, on the 30th September 1915. They have further sanctioned the payments of Rs. 300 to liquidate the debts of the deceased constable.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

CALCUTTA.

Attempted Extortion.

A Political Case.

CALCUTTA, January 9. At the High Court to-day Justices Tennen and Chaudhuri were engaged in hearing the appeal in a political case, in which one Tarapada Bhattacharjee was convicted by the Sessions Judge of Comilla of attempt at extortion and sentenced to seven years' rigorous imprisonment. The Advocate-General represented the Crown and Mr. J. N. Roy defended the accused. The appellant is a student of the Scottish Churches College in Calcutta and son of a Munsiff who was at one time posted to Comilla.

Mr. Roy, in opening the case for the accused, said that originally the accused was charged with extortion, attempted extortion and dacoity. One Assessor found him not guilty of all the charges, while the other found him guilty of attempted extortion, and the Sessions Judge accepted the verdict of the second Assessor. On the evening of the 29th May the late Mr. Hart, Police Superintendent, with Mr. Wright, Additional Police Superintendent, took their stand concealed on a verandah of the Dak Bungalow. Mr. Hart had previously despatched to the locality a party of armed Police who were posted concealed in the neighbourhood. Mr. Hart had received information that on that evening two men on cycles, who would probably be armed with revolvers, would come to meet and take from two other men a considerable sum of money; which the latter had been induced to contribute to the anarchists' cause by threats. The information proved to be correct. After Mr. Hart and Mr. Wright had been waiting for a short time they observed two cyclists coming from the direction of the town. As they approached the Dak Bungalow Mr. Hart and Mr. Wright stepped out into the road and called out to them to stop. They paid no heed, and Mr. Wright pursued one man and struck him with a 12 bore gun, knocking him off the bicycle. The man picked himself up and ran down a slope of the road into a pool of mud and water. The other cyclist also ran there and began to open fire, with a revolver. Mr. Hart returned the fire, as did also the other policemen. After exchange of shots both sides ceased fire. Meanwhile Mr. Wright secured the first man, who is the present appellant. No trace of the other man could be found. In the neighbourhood the police found a revolver and several Mauser cartridges. One passerby was fatally wounded. On the person of the accused was found a letter written by one Herendra Sircar stating that he was sending one thousand rupees through his son Bipin. The statement of Bipin elicited the fact that in May last Herendra received a registered letter containing a printed form with blanks filled in manuscript announcing that he had been appointed a commissariat officer in connection with the war for the establishment of a new kingdom in India and that he was to contribute seven thousand rupees to the fund. The demand was enforced with threats to his life and property if he failed. Herendra being afraid sent his son to make payment. Mr. Roy then read the judgment.

The case is proceeding.

Education in Bengal.

CALCUTTA, January 10.

A resolution on public instruction in Bengal for 1916 shows a further increase of expenditure on education and a resultant expansion of education work. There was a larger number of schools and scholars than in any previous year. The number of educational institutions rose by a little over two thousand aggregating 46,770. The number of male pupils was 1,55,97,28 and that of female pupils 2,848,13, representing an increase of 24,000 and 20,000 respectively. Four members of the Indian Educational Service joined the Indian Army Reserve of Officers of whom one is believed to be a prisoner of war. Since the close of the year all junior members of the service have volunteered and as many as could be spared have been allowed to join. Two colleges were abolished, but the number of college students rose from 15,321 to 17,226. Bengal contains as many secondary schools as Madras, Bombay, the Punjab, Sindh and Orissa and the United Provinces taken together and the number of pupils amounted to 3,73,930. There was a marked improvement in primary education. There was an addition of 3225 schools with an attendance of 1,42,108 pupils. The number of Mahomedan pupils increased from 8,035,89 to 8,242,50 and there is now one Mahomedan girl at school to every five Mahomedan boys.

BURMA.

The "Burmese Pioneers".

Pay and Prospects.

RANGOON, January 10.

A press note has been issued to-day giving the terms of service, pay etc. of Burmese Pioneers the formation of which was recently sanctioned by the Government of India. The enlistment will be for three years or for the duration of the war. Men will be discharged if war be over sooner. Those desiring to continue after the war will be allowed to do so under ordinary conditions for Indian army. In the first instance the company will be attached to a regular unit in Burma to be selected by the General Officer, Commanding, Burma. The rates of pay are the same as those for Indian infantry as laid down in I. A. regulations. Of the four platoons which the company will consist of one will be enlisted from the Karens, Lower Burma, one from the Burmese and Arakanese in Lower Burma, and two platoons from the Burmese in Upper Burma. Major H. St. G. Harvey Kelly, 64th Pioneers has been selected for the command of the new company, under whose directions the enlistment of recruits will be carried out.

TELEGRAMS.

BOM-BAY.

P. W. D. COMMISSION.

Yesterday's Meeting.

BOMBAY, January 9.

At the resumed sitting of the P. W. D. Re-organization Enquiry Committee to-day, Sir F. Z. Strott, Chairman of the Bombay Port Trust gave evidence. He thought the state of things in India was not sufficiently advanced for it to be possible to entrust large works generally to Indian agencies. He was not in favour of Government works of big magnitude being carried out except by departmental agency, but such works had, in the case of local bodies, been sometimes carried out by other agencies, generally by contractors, firms having their headquarters outside India. Large firms did not confine their operations in any one country. They were almost always firms with strong financial backing, having large quantities of suitable plant and a trained staff. Even such firms were not always entirely satisfactory, as they had little experience of the class of labour they had to employ, while their methods were strange to Indian labour and to the supervising establishment they were able to obtain in India. He was strongly of opinion that at the present time no extension of the system of contracts for such works was possible or desirable. As to other works, where conditions were more favourable, he advocated the extension of the system of execution of work by contracts as far as possible. With regard to the system of education in Government colleges, witnesses complained that the practical course required considerable improvement, and there were two ways in which the object of giving practical training could be obtained. One was to compel all students to undergo a two-years' practical course before appearing for examination and taking the degree. The other was compelling them to join an association which would confer a further degree on those who satisfied them about their practical training.

Mr. Stuart Montith, Electrical Engineer to the Bombay Government, next examined, said that, so far as electrical works were concerned, departmental agency was better than private agency. He advocated a conference of the heads of various sub-divisions of the P. W. D.

Mr. H. W. Allen, Principal of the Poona Engineering College, in his evidence said that the improvements in high schools would improve the type of students they got, and suggested that it would be an excellent thing if all those who go through an engineering course could be given a practical training course in a private firm or in the P. W. D.

Mr. T. W. Dawson, Principal of the Victoria Technical Institute, Bombay, in his evidence said it appeared to him that the present system of training for engineers in the colleges was generally suitable, but much of the advantage of that education was negated by the fact that such students had very little practical training, no idea of business-like organization, and no experience in the control of workmen. Practical training was most essential and should occupy a large portion of their time, and that should be supplemented by one year of outside experience under some responsible engineer, where he would actually take part in practical work and would be taught how to handle men and materials economically.

The Commission adjourned till Thursday.

Samsen Agar.

BOMBAY, January 10.

At a meeting of the Bombay Improvement Trust on Tuesday consideration was given to a letter from Mr. D. J. Samsen, Assistant Land Manager of the Trust, tendering resignation of his appointment under the Board and requesting the payment of his salary from the date of suspension to the date of resignation. It was decided to ask the Trust's solicitors as to what payments Mr. Samsen was entitled to.

PUNJAB.

Educated Punjabis and War.

Scope Found to Enlist Them.

LAHORE, January 9.

The desire of the educated classes for personal service in the cause of the Empire has found frequent utterance in the press elsewhere and the Lieutenant-Governor holds strongly that in the present crisis it is the duty of the Government to provide means for its satisfaction. The Bengal Double Company is, it is understood, largely composed of men belonging to the educated middle class and His Honour has good reasons for believing that in the Punjab, which provides one-half of the Indian Army and has since the beginning of the war supplied over 100,000 men to His Majesty's forces, men of this class will respond to the call for enlistment even more readily than they have done in Bengal. Last report on the progress of education in the Punjab shows that the secondary schools of Rawalpindi Division alone had up to the end of March 1916 furnished nearly 1000 recruits to the army. What is proposed is that a company or double company should be raised from among matriculates and graduates of the Punjab University. Terms of enlistment will be ordinary terms except that, as in Bengal, men will enlist for the period of the war and will have the option of continuing to serve after its close. Any young man who has passed the Entrance Examination of the Punjab University will be eligible whether he has entered a college or not. Ordinary age for recruitment in time of peace, it may be mentioned, is from 16 to 25. But during the war men of over 25 are being accepted. Outlines of the scheme have been submitted to the Government of India and have received their approval, and the Punjab Government has been asked for an estimate of the number of men who are likely to come forward. Deputy Commissioners and Principals of colleges have accordingly been asked to make known the intentions of the Government and to receive applications for recruitment. All applications should be sent in before the end of February. From what the Lieutenant-Governor knows of the spirit of the people of the province he believes that response to the present call will be such as to justify him in reporting that there are

TELEGRAMS.

enough and more than enough of educated men in the Punjab who are ready and eager to enlist in the Empire's cause.

SIND

Their Excellencies of Bombay in Sind.

KARACHI, January 10.

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon are on a three days' visit to Karachi principally to inspect the War Relief and War Hospital work here. They arrived yesterday afternoon and are to depart to-morrow evening. The visit is practically private in nature. No official programme has been published and no addresses have been presented. It is hoped that one of the results of the visit will be a "modus vivendi" between the Sind Women's Branch of the War Fund and the Sind Branch of the St. John Ambulance Association. Lady Willingdon will separately receive the workers of the two institutions at the Government House. Lord Willingdon will receive a Muhammadan deputation. Finally Their Excellencies will visit the site of the proposed cattle farm, which is designed to preserve and develop Karachi's famous breed of Milch cattle.

MYSORE.

The Science Congress.

Opened by the Maharajah.

BANGALORE, January 10.

His Highness the Maharaja of Mysore this morning opened the Fourth Annual Meeting of the Indian Science Congress in the Central College Hall. There was a large and distinguished gathering of scientific men from all parts of India. Among these present were the Hon'ble Mr. H. V. Cobb, Sir Alfred Bourne, Sir Sidney J. Mackenna, Dr. Mackenzie, Dr. J. L. Simonson, Dr. H. E. Watson, Mr. R. H. Campbell, C. I. E. Dr. Harold Mann, Dr. T. M. Neir and Dr. E. H. Hankin. There were also a number of prominent local officials and others present.

The Maharajah's Speech.

"It was with real pleasure that I accepted Sir Alfred Bourne's invitation to preside at the opening of this year's Indian Science Congress. As I was anxious to have the opportunity of giving a personal welcome to the distinguished body of scientists and research workers, who have come from all parts of India to take part in its deliberations. Few places could be more appropriate than Bangalore for the meeting of such a Congress, for, here is located the leading institute of research in India administered by your distinguished president. We have also in the neighbourhood gold mines, a large reservoir and water supply works and an important hydro-electric installation, all of which are practical instances of the application of science to industry. The last half century has witnessed a marvellous progress in the application of science to the needs of man. Inventions and improvements have been pouring in with bewildering rapidity. Transport by land, water and air have been quickened and cheapened. The uses of science for alleviating sickness have been multiplied. That fever can be defeated by science has been demonstrated by what has been done on the Panama Canal.

War and Science.

Meeting as we do here in an atmosphere of peace and sunshine our thoughts cannot but turn to the great war and to the terrible scenes of death and destruction which are being enacted in Central Europe. One cannot help feeling it a tragedy that science to which the world so largely owes its progress and civilisation is being as it were debased in this war and used for the purpose of destroying human life. But may we not hope that good may come out of evil and that the lesson which the present war will leave behind it of the appalling results of applying the discoveries of science to destruction of the human race may eventually bring about the world's peace by making the very thought of war abhorrent. May we not be hailed not only as the beacon light of civilisation but as the world's peacemaker. Efforts that are being made since the outbreak of the war to develop science and trade and promote the economic efficiency of the British Isles cannot fail to have their effect on Indian conditions.

Industries Commission.

The recent appointment of the Industries Commission by the Government of India will also doubtless help in the same direction. Scientific education in India is in its infancy and her industrial output per head of population is as yet a negligible quantity. India, at any rate her population, is growing and cannot long maintain herself by merely growing raw products. Science has soon to come to the aid of her agriculture and industry to maintain her population. Of one thing I am certain. Practical scientific work will be most remunerative in this country in the near future if concentrated on questions connected with agriculture and industrial problems of practical interest should obtain priority. Abstruse problems may wait or may be left to the learned few at all events for the next ten or fifteen years until science becomes more popular among the masses. I think some organisation on the lines of the advisory Board recently brought into existence in England for the development of scientific and industrial research, acting in co-operation with the existing institutions should be attempted also in this country. The Indian Institute of Science, the Indian Science Congress, the Pusa Research Institute and other similar bodies working in union with such an organisation will produce far better results than if they worked as isolated units. The Indian Institute of Science was established here with the object of providing facilities for advanced scientific research. We in Mysore have already begun to benefit in a practical way from the labours of the chemists employed in that institution.

Association of Business Heads.

In order to enhance its practical utility, I feel, it might be of advantage to associate in some manner with the council of the institute practical manufacturers and commercial men

drawn from the classes who will benefit by its work. The Institute also requires further considerable expansion of its practical side, and not one but several such academies will be needed to meet adequately the growing educational and industrial needs of the Indian continent. I have looked at these questions from the point of view of a lay man and to me the problem centres not in mere investigation but in the speedy application of the discoveries of the science to the practical needs of the country. May I express once more the sincere pleasure which I feel in meeting such a distinguished body of scientific men in my own city of Bangalore. This is the first large congress that has ever met here but it, I hope, may be the precursor of many more in future years. I have now much pleasure in declaring this Congress open.

The proposed visit of the Commander-in-Chief to Allahabad will not take place. His Excellency is shortly proceeding to Bombay. He will halt at Jubbulpore enroute. He is expected to arrive at Bombay on the 14th instant.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, January 9.

ATHENS.—The Allies note gives guarantees against the extension of the revolutionary movement.

LONDON, January 10.

AMSTERDAM.—The "Zeitung" says: German-O-Turkish commercial and political treaties have been ratified.

Bavarian King's Boast.

LONDON, January 9.

The King of Bavaria in a speech at Munich said "Though Victorious we offered peace. We must now continue to fight and be victorious till our enemies ask for a peace worthy of our gigantic sacrifices."

వాతావరణసీత

1917 సం॥ జనవరి నెల 10-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో		వర్ష పారము.	
	లూ, నీడను ఉష్ణోగ్రత	అల్ప, నీడను ఉష్ణోగ్రత	కడచిన 24 గంటలలో	తొలి నెల నుండి
గోపాలపురము	80.179	75.2 56.0	41.98	43.70
వాడేరు	80.146	78.7 63.9	39.51	35.41
కాకినాడ	80.156	78.6 60.6	49.80	37.92
బందరు	80.148	80.4 60.3	66.14	39.18
గుంటూరు	...	85.2 62.0	51.67	31.29
వెల్మూరు	80.094	82.6 64.1	84.21	33.97
మద్రాసు	80.077	84.0 72.7	46.43	48.45
కడపూరు	80.040	81.6 71.4	50.06	48.98
నాగపట్టణము	80.010	82.0 73.6	36.55	51.50
కొలంబో	29.929	82.2 72.1 0.50	86.10	75.54
తిరువనంతపురము
కొచ్చికోట	29.935	91.7 74.5	118.66	110.66
కల్లకోట
మంగళూరు	29.985	91.3 69.7	122.41	126.94
బొంబాయి
మైసూరు	80.168	78.2 55.6	56.38	30.26
అనంతపురము	...	82.2 59.4	29.81	20.23
బళ్లారి	80.124	84.3 57.9	27.62	19.62
కర్నూలు	80.157	84.3 57.5	41.33	26.39
కడప	80.111	86.9 63.3	48.06	31.30
తెలంగాణ
కొడైకనాలి	22.828	57.8 49.9	54.71	56.99
ఉదకమండలము	23.072	64.7 46.4	48.44	53.76
కోయంబత్తూరు
వెల్మూరు	80.102	82.2 63.2	57.86	44.21
నెలము
తిరువనాపల్లి	80.040	86.6 73.0	28.04	31.41
పుదుకోట	80.041	83.9 71.4	36.54	32.05
మధుర	29.991	86.9 73.0	26.33	22.99
తిరువచ్చేరి	18.36	24.44

అభివృద్ధి కు తూర్పున వాయుభాగము అధికముగ నున్నది. రాజధానికి దక్షిణమున తగ్గినది. అభివృద్ధి కు తూర్పున వాయుభాగము తగ్గినది. కర్ణాటకము, మలబారు, చెన్నపురి తీరములందు సామాన్యముగ నున్నది. పగటి యుష్ణమును ఇంచుమించుగ. సామాన్యముగ నున్నది. రాజధాని కు తగ్గినది నందు తప్ప ఇతరస్థలములందు రాజధానియుష్ణము కొంచెము మృదువగా నున్నది. రాజధాని దక్షిణాంతమున వాయుభాగము ఎక్కువగా గలదు. చెన్నపురికి దక్షిణమున నున్నది తీరమునందు ఆకాశము మేఘావృతము ఆ ప్రదేశమునందు కొంచెముగా వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

చరిత్ర పఠనము

(దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బయ్యగారు)

చరిత్రములు ముఖ్యముగా మూడు విధములు. దేశీయమునకు, దేశీయమునకు, మూలపురుషులగు వారల గూర్చియు, ప్రత్యేక జాతులగుగూర్చియు, తత్వత్కాలములందలి, యాచార వ్యవహారములగుగూర్చియు, సంక్షిప్తముగా జరిపించు నవి. దేశ చరిత్రము లని సామాన్యముగా జెప్ప నొప్పును. ఒక స్త్రీయొక్క జీవితాంతరభూతియు లగు సహస్రేంద్రములను, ఆద్యోపాంతముగ నిరూపించునది జీవితచరిత్రములుగా జరిగి జేంపబడును. స్వకీయ ప్రవృత్తిని స్వయముగ రచింపబడినది స్వీయచరిత్రము నాబడును. చరిత్ర పఠనోద్యమము లగు ఫలితము లనంతములు. ప్రాచీనుల యితహాసములును, నాటక ప్రదర్శనముచే దిద్దుతుల కెట్లు సులభగ్రాహ్యములుగ నుండునో అట్లే, యొక మహాపురుషుని, దిక్పక్షా స్వరూపము నచ్చుగ్రద్దినట్లు క్షీణింపితిగ, రూపకల్పనలేక, చక్కగ చరిత్ర మను చిత్రింపబడుటచే, క్రమశిక్షా పరిక్షయం దారి తీయవచ్చును. అందుచే కున్మితముగ ప్రతిపాతకుడు, నాతన సారాంశమును స్వీకరించి, గంభీరమును, సుసాధ్యమును అగు, సుసంజనకార్యక్రమమును ముందిడి కొని, లోకవ్యావహారిక సముద్రము నవలీలగా దాటగలడు. ఇంతయిగాక, గతకాలశితులకును, ప్రకృతాచారపద్ధతులకును, గల వ్యత్యాసములను, లెస్సగ విశ్లేషించుటవలన మహాత్మర బుద్ధివైద్యము నుద్భవించగలదు. అందుచే భావికాల జీవిత సాధమునకు దృఢపునాదిని పొందుకొని శక్తియుక్తులవడగలవు. ఎట్లన, కవీశ్వరుడొకడెన్నడో వ్రాసినపుస్తకమును, ప్రకృతవిచిత గ్రంథమును దగ్గఱబెట్టుకొని రెంటికీ నిగల, విభేదములను, గుణదోషములను, పరిశోధించినచో, భవిష్యద్గ్రంథమెట్లున్న ప్రజాసారాగానబంధము కాగలదో, ప్రచురప్రచారమును బొందగలదో గుర్రెరిగి, సముచితశక్తి నార్జించి, తదవసరం గడంగవచ్చును. ఇట్టిచారిత్ర విమర్శనచే నిశీతకార్యక్రమమును, సంస్కరించుకొనుచు, నిర్దిష్టముగ గావింపుకొనుచు, నిర్ణయఫలితమును, తద్విధానముచే సులభ సాధ్యముగ బొందవచ్చును. విద్యాధికులకును, లోకపరిజ్ఞానులకును, చరిత్రపఠనమువలన జనించు ప్రాగ్విప్రయోజనమిదియే. కాని, యింకను వెక్కులాభములుగలవు. జాతీయ జీవనోద్ధారకుల జీవితములను, స్వదేశచారిత్రములను, జదివిన కొలది, యిబ్బడియగు యుక్తులకమును, ద్విగుణితములగు సంతోష విస్మయములును, నావిర్భవించుచుండును. వారలు, దేశభివృద్ధికార్య నిష్పాదనమును గాంచుచున్న కొలది, కీర్తిదేవతచే నాహ్వానింపబడుచున్న కొలది సమ్మాదమును, కార్యకూరత్వమును, సహనాది గుణగణములను, సంతత పరిశ్రమను ప్రకటించుకొలది విస్మయమును, అట్టి గట్టిట్టిట్లు కడగండ్ల గుడుచున్న కొలది, విచారమును, జనించుట యనుభవైక వేద్యము. (ద్రాపతి వస్త్రాపహరణకాలమున, ద్రుపదరాజనందని యొక్క యాద్ర నాదమును, సీతాపహరణానంతరమున రామ లక్ష్మణుల పరిదేవమును, పాతక మహాశయల నెట్లుకలగుండు తెట్లునో, సీతాద్రాపతి వివాహకథాపఠన మెట్లు తల్పిబ్బు జేయునో, ఆశ్చర్యాభి నోలలాడించునో యూహ్యము. ఆసంతోషము ఆవృధి, ఆమధ్యతము, సత్కార్యోత్సాహమును జ్వలింపజేయుచు, నపూర్వతేజశ్శక్తిని మానవరంగమున తాండవింపజేయును. అశక్తియే హృదయములందలి పాదపశక్తుల బ్రజ్వలింపజేయుచు గంభీర కార్యసాధన కుద్రేకము నాపాదింపుచు, సత్కార్యమస్తానభావమున గల్గించును. సత్కార్యమస్తానమే, దేశాన్నత్యమునకు బట్టుగొప్పగు సంఘభివృద్ధికి ముంగింగుబంగారము, వ్యక్తివికాసమునకు వేల్పుమ్రాను. చరిత్రగ్రంథములు భాషాయోగకు దివ్యాభరణములై, నవ్యోధ సుత్యేక మొనర్పగలవు. చరిత్రము, మహాపురుష జీవితభరితము. భూభర్తయనక, న్యాయకర్తయనక, ధనవంతుడనక, దరిద్రుడనక, ఎవరు, పరోపకార పారీణులని వాసికెక్కుచున్నారో, ఎవరు సత్కార్యభూజా విధానములతో మాతృదేవత నారాధించుచున్నారో, తమ తమ పవిత్రభావజ్యోతిచే దేశీయుల గర్భితశక్తుల మేల్కొల్పుచున్నారో, వారేవంశమందు జనించినను, ఎట్టి దరిద్రదశ ననుభవింపుచున్నను, లేక మహద్దశ దులహూగుచున్నను, పక్షపాతము లేక, చరిత్రకారుడు, ప్రతివారి ప్రధానాశయముల వ్యక్తపరచుచు; తన కవిత్వాస్వరూపమునకు జీవకళ నొసంగవలెను.

ప్రపంచచరిత్ర పూర్తిగా బూదిపాలై నను, వారిని మరువరాదు. వారి పవిత్రాదర్శముల పరిత్యజింపరాదు. వారి నిర్మలభావములందనాదరణ ప్రకటింపరాదు. మహానుభావుల, ఆదర్శములను; ఆశయములను స్వీకరింపని దేశము, వారి చరిత్రలు విపులముగా లేని దేశమజ్జానాంధకార బంధురమై, అభినవ కళలచే శోభించలేదు. ఆ దేశీయులు నూతనోజ్జీవ సాధనప్రపంచమును, సాధింపలేరు. దర్శింపలేరు. అహో! మహాపురుషుల జన్మసాధకము. ధనమా కోరరు. పరుల ప్రేమనా దలపరు. సాంఘిక దౌర్జన్యమునా లెక్క నేయరు. వారి కార్యపద్ధతి నిబంధనకు బద్ధమై, నిశ్చించల్యమునకు గుటిమై, అవశోభకలు లేక, ఏక మాగ్ధముననే చనుచుండును. దేశోద్ధరణ లిప్పడే వారి పరమావధి. సాంఘిక సేవా నిర్వహణమే వారి జీవితోపాధి. సత్యము, ధర్మము, దేశోపకారములే వారి మాతలు. ఈశ్వర ప్రతియే వారి వాంఛితము. మాతాపితృల శోభింపుచు రక్షణాశముల నుండి మాతృదేశ కల్యాణముకై ప్రసరింపజేయు కృతజ్ఞులు బుగ్గున ప్రాయములగు శరీరము లదృశ్యము లైకను వారి యాత్మలు, పరిశుద్ధభావ ప్రపంచమున నిగంతము దృష్టచర మగుచునే యుండును. వారి నానందములు యశోగ్రంథమునందు సువర్ణాక్షర మాలలచే చిత్రింపబడి సతతము గన్నట్లుచు నేయుండును. వారి యమానుషములగు భావబీజములు సర్వత్ర వ్యాపించి యంతరించి కొంతకాలమునకు మహామహిమము లగుచున్నవి. ఆభావము లెంతటి కేని శక్తివంతములు. అంతకంతకు మజింత. తేజోవంతములు కాగలవు. జీవితములోని త్రుటికాలమేని వ్యక్తపుచ్చక, పరోపకారమునకై, అనుమనము లగు వైర్యసాహసములను, శక్తియుక్తులను ధారవోయుచున్నారు. వారి యువారభావము లకాసనపూర్వకములగు స్వత్వములగు దేశీయులెల్లరు గణింపవచ్చును.

దేశనాశనమునకు కారకు లగువారల చరిత్రములు గూడ జరువలసియేయుండును. దేశద్రోహి యగు జయచంద్ర ఘాతుకుని చరిత్ర జరువునప్పు డెట్టి భీరుడగు పాతకుడను రోషకషాయితలోచనుడు గాకుండునా!

అరే! దుర్మార్గు డెంతటిపని! జేసినాడని, నిర్దిష్ట కారద్రస్యూపమును ధరింపకుండునా? దేశశక్తి యను మహాశక్తియే, అతనికి పరాక్రమపేరుని గావింపకుండునా? హృదయప్రదేశమున జాతీయభావప్రసవలి వెల్లువలై ప్రసరింపకుండునా? అతిశయోక్తులుగ దలంపకుండు. ప్రభులజ్ఞానసైలములతో విచారింపుడు. అనుభవజన్యజ్ఞానమున వెలయుండు. చరిత్రపఠనమాలమున ప్రతిమనుజుడును నేర్చుకొనవలసిన పవిత్రనిలిపాత మొక్కటిగలదు. ఆపాతమే సర్వ కార్యాధిసాధనము. దయానంద, విద్యాసాగర, శివాజి, మొదలగువారి సచ్చారిత్రముల నామూలాగ్రముగ, దీగదృష్టితో నవలోకింపుడు. దీగ విచక్షణతో బరిశోధింపుడు. వారలు, సామాన్యులయ్యును, అసాధారణ ప్రజ్ఞావంధరులై, కడుంగడు వన్నె కెక్కిరి. శివాజీ చక్రవర్తికి ప్రప్రథమమున వైర్యమాశూన్యము. స్థానబలమాలేదు. భాగ్యమా మృగ్యము. ఇట్టివో వైర్యాదిగుణములే పరివారముగ వైకొని, పట్టుదలనే వెట్టినికొలగ బెట్టుకొని, ఆత్మవిశ్వాసమునే, ఆమాత్యునిగ దలంచి, ప్రతికత్తుల వైర్యపంక్తుల భేదించి, సంపదల నపహరించి, తురుష్కసార్వభౌముల ధిక్కరించి, గడగడనడకించి, విజయలక్ష్మిని ధరించి పొగడ్డ గాంచుటకు హేతువేమి? విశాల హిందూసామ్రాజ్య నిర్మాణమునకు కారణమేమి? ఎట్టియ సమర్థుండు సయితము పురుషకారదీక్షచే, యుక్తాయుక్తజ్ఞానముచే, నిరంతర పరిశ్రమచే మహాసమర్థుడై ప్రకృతిశక్తుల వశకృత మొనర్చుకొనవచ్చును. విద్యాధికుడు గావలెనని కాని, ధనవంతుడు గావలెననిగాని, దేశోద్ధారకుడు గావలెననిగాని, ఎవరేభావమగులయి, యున్నారో, ఆభావ సంపూర్ణివై, ఆయా కార్యములందు గట్టెక్కిన మహానుభావుల కార్యక్రమమును ముందిడుకొని, మొట్టమొదట కొండంతయున్న యుత్సాహమును కుదకు కాసంతజేయక, యథోచితముగ వర్తించినచో, వాంఛ నియఫలితమునకంటె పదిరెట్లు ఫల మందవచ్చును. అంతయ కాని, నేననుభవజ్ఞుడను, నేనెందుకు బనికొనను, అబాలగ్వభావమును పరిత్యంపి, వాక్రపంచాంధకారమునుండి బయటబడి కార్యప్రపంచమును సాధింపవలసినదిగ, మహాపురుష చరిత్రలేమి, దేశచరిత్రలేమి, ప్రపంచ చత్రలేమి, నొక్క వెట్టున నుద్ఘోషించుచున్నను బధిరులగు మనచెవుల జొరకున్నవి. కాన చరిత్రపఠనమొనర్చుచు పురోభివృద్ధి బడయుదురుగాక యని వేడుచున్నాను.

లోక

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గలుగు ముతుకూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాన్ది గాను, తక్కువగానుపోవుట, తునుమరోగము, సంతాపీకర, రక్తపీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆడచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మమ్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి వ్రావకము:— ఇది రక్తహింస, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, పోమరికము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంతోషములు, నిస్సర్మక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజున్నను యుచ్చును.

వెదబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.
 వ్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

శ్రీమదాంధ్ర బహుంధ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పగు నెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలభేదము లేల కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుటామో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియు న్నువి. గొప్పవారిగ్రంథములై మంచియభిప్రాయము నిల్చి యున్నాయి. శ్రీమిగుల సులభము. 400 పుటలు వెల 4-0-0. ఆత్మ్యత్రయ ప్రతి 5-0-0 కప్పులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, నృగుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. నందికాశిములనై ఆచ్చు, కాలికోటెండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

26] జనమంచి కేసరికర్నా, వెలుగు పండితుడు. మునిసిపల్ ప్రెస్, మద్రాసు, కడప.

కల్యాణి - ప్రతిభుండు

ఇది పేక్కియ గ్గును ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము. ముద్రించి తేట తెలంగున శ్రీలక్ష్మను బాలుగుకును తెలియజేయు రచించబడినది. ఇతర బాసుకవుల రచనా చతుర్తాకమున, మన తెనుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రాసంభవించి వానిని నిరీ మొదటిది దీని కదాసంవిధానమును పూర్తి పరుచి యున్న రచనము ఆద్యులు. కల్యాణి అ 1. ప్రతిభుండు

దైర్య కవచము

మనుజులకు గల పొరుగు గుణములలో దైర్యము ప్రధానము. దైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు కలింపకుండుట. మనుజులకు ధరింపదగిన యిన్ని కవచములు. శత్రు శత్రుములచే భేదింపదగినవి. ఈ దైర్య కవచ కవచము యశ్రు శత్రుములకు ఆభేద్యము. ఈ దైర్య కవచ ప్రతిభుండు చుటకై "అన్యత్రభివ్యాత్ గాంగేయాత్ బస్మైరైవ సామా మతః" అనేది జితేంద్రియుడైన భిష్మునిమొక్క చరిత్ర ను సరి సులభతైలని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో. 285 ఆనందమద్రాసు, మ!

ఆంధ్రమైన 1917 క్యాలండరు

సుందరమైన సూతన సంవత్సరపు క్యాలండరు.

జనవరి 31-తేది లోపు నొకసారిగ నాలుగు రూ॥ల విలువగల మామందుల గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

పోస్టుఖర్చులకై అణా చీటిని పంపవలయును.

ఒక క్యాలండరు వెల వి. పి. సహా 0-4-0, 2-కి 0-7-0, 3-కి 0-9-0, 6-కి 1-0-0, 12-కి 1-12-0.

యొద్దముకలన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడినవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనవలయును.

తామరతైలము.	పండ్లపొడి.	మోహినీతైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0

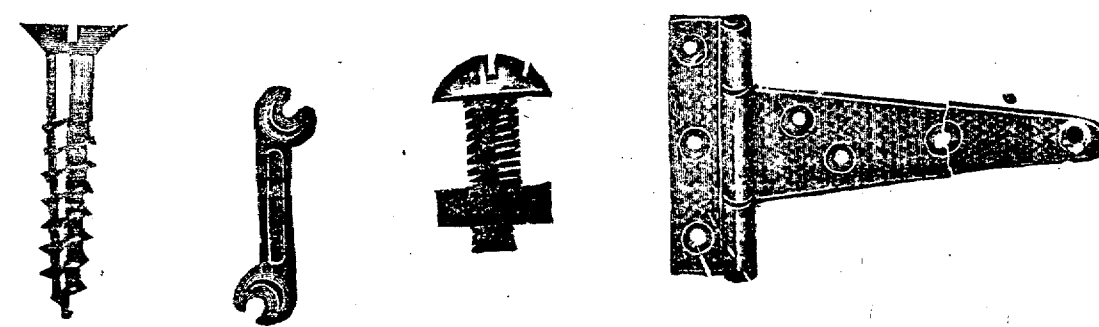
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము

చక్కని డబ్బీలో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-0-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేకచోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు

యీవత్తు రకముల ఇనుపసామానులు. నీమసామానులు వివిధగాను చిల్లరగాను సరసమయిన ధరలకు కొరువారు మాపేరనే వ్రాసికొనవలయును. కంగులు వార్షికులు, అవిశనానెలు వగయిరాలు మరమేకుల గకాలు కవిశ్చరకాలు యొద్దకుపనికవచ్చేబందులవగయిరాలు బీరువాలకు పనికవచ్చే తాళపురేకులు వగయిరాలు తలుపులకుపీటలకు పనికవచ్చే యిత్తడిపువ్వుల రకాలు యంజనులకు పనికవచ్చే ఆకురాళ్లు, నట్లు, వాచర్లు, రివేల్లు, యినపరేకులు, యెమిరి పేపర్లు మొదలగునవి వెల సరసముగాను మంచి వస్తువులుగాను విక్రయింపబడును. యేవస్తువులు కావలసి వున్నను మాకు వ్రాసిన ధరలు తెలిపెదము. ఆర్డర్లు వాల్ట్యాపేయిల్లో పోస్టు ద్వారా పంపనగును.

గుండా సుబ్బారాయుడు

302 హార్లువేర్ మర్చెంటు, బజారువీధి, హోరు నెం 2/1175 రు. బెజవాడ.

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.

అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి. "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Waites Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల నుంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పబ్లిక్ వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

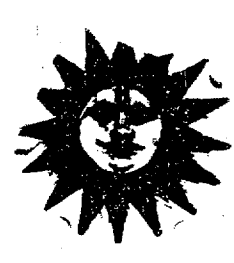
తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

339 మదరాసు

(వై కాన్స్ట్రక్షన్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

కుంకుమపువ్వు

వ్యవసాయమునకు

వ్యవసాయమునకు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(58) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము

దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
188 20, చినబజారురోడ్, మదరాస్.

హాకెట్ డయిరి యినాం

రబ్బరుస్టాంపులు ఏభాషలోగాని ఏమాదిరిగాని ధర రు. 2-0-0. 1917 వ సంవత్సరం జనవరి నెల 31 వ తేదిలోపల రబ్బరుస్టాంపు ఆర్డరుచేయువారికి వైకనిన డ్రైరియనాం. 1917 వ సంవత్సరం క్యాలండరు వలయువారు ఆర్డరాపోస్తేజిస్టాంపు పంపవలెను. పూరాకేట్లాగు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

588 పి. యల్. సింహం అండు కో
119. జియియస్టాంపునీ వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధినియను నాటకము సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 పోస్ట్పేజి నేలు.

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,
7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

కె.వి. జోషి అండుకో.

సెక్యూరిటీ బిల్డింగు

నెం. 321, హార్లెవిగోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

పూర్ణముగా నవీన మయినది. లోడవుక్ ఫోర్సు పంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లుతోడి అంత ఎత్తునకు వైకిలాగును. గంటకు 2000 గాలనులుపోడును. 2 అంగుళములు ముఖము. నిప్పును చల్లార్చుటకును, నీటిని వైకి కొట్టుటకును జములు ఏర్పాట్లు చేయబడును. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి నులభముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు న్యుల్ట్రాక్టితో ఎడతెగని ధారప్రవహింపజేయును. ఒక క్క ము ని షి పని చాలును.

డీప్ వెల్ పంపు ఇతర పంపులు కావలయునేని మాకు వ్రాయుడు.

వెల రు. 55. **K. B. JOSHI & Co,**
No. 321 Haranby Road, Fort BOMBAY